

Újváros

XX. évfolyam 2008. november-december

Színes napok
Bernecebarátiban

Új Város

Közéleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokolare Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836
Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:
1163 Budapest, Kisterenyi u. 54.
Telefon: 328-0785
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu.
Adminisztráció:
ujvarosiroda@fokolare.hu

Lapszerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Aranyi Krisztina,
Bakacsi Viktória, Erhardt Ágoston,
Fábián Zsuzsanna, Fábián Andzsej,
Ferenzi Éva, id. Frivaldszky János,
Göbel Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke, Horváth Viktória,
Körmendy Imre, Mészáros Endre,
Óvári László, Reskovits Ágnes,
Rieih Zsuzsanna, Romhányi László,
Smohai Ferenc, Soós Rita,
Sudár Balázs, Szalai Símka Hilda,
Tóth Judit, Tóth Pál, Varga Krisztina,
Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arton 2004 Bt

Nyomatás:

Kapitális Kft. Debrecen.

Felelős vezető: Kapusi József.

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2008-ra: 4.400 Ft.
Külföldre: 37 euro
Támogatói előfizetés: 8.000 Ft.

Címlap: Papp Gábor
Hátlap: Varjasi Tamás

TESTVÉRLAPJAINK:

Olaszország: **Città Nuova** (CN).
Amerikai Egyesült Államok: **Living City**.
Argentína: **Ciudad Nueva**.
Ausztrália: **New City**.
Belgium: **Nieuwe Stad**.
Brazília: **Cidade Nova**.
Bulgária: **Nov Svjat**.
Cseh Köztársaság: **Nove mesto**.
Dánia: **Ny Stad**.
Franciaország: **Nouvelle Cité**.
Fülöp-szigetek: **New City**.
Hollandia: **Nieuwe Stad**.
Horvátország: **Novi Svijet**.
Japán: **Uno**.
Kanada: **Nouvelle Cité**.
Kenya: **New City-Nouvelle Cité**.
Kína: **San Sing**.
Kolumbia: **Ciudad Nueva**.
Korea: **Cumul**.
Lengyelország: **Nove Miesto**.
Libanon: **Cité Nouvelle**.
Litvánia: **Naujasis Miestas**.
Nagy-Britannia: **New City**.
Németország: **Neue Stadt**.
Pakisztán: **Hayat**.
Portugália: **Cidade nova**.
Románia: **Oraş Nou**.
Spanyolország: **Ciudad Nueva**.
Svédország: **Enad Värld**.
Szlovákia: **Nové mesto**.
Szlovénia: **Novi svet**.
Uruguay: **Ciudad Nueva**.
Venezuela: **Ciudad Nueva**.

PÓTOLHATATLAN ÉRTÉK

A szeptemberi számban jelent meg egy írás a virtuális hűtlenségről. Nagyon jónak tartom ezt a cikket. A valóságos hűség megtartásához az alapok elsődlegességén túl én még két egyszerű technikát szoktam alkalmazni. Először is, ha egy kis érzelmelemény felmerülne, akkor azt átírom a házastársamra, öt illeti. Az elején még lehet irányítani az érzelmeiket, és nem leszek szerelmes abba, akibe nem akarok. Másodszor: az ilyen eseteket megbeszélem vele, és együtt védjük meg a házasságunkat, ami pótolhatatlan érték.

Aláírt levél

BIZTONSÁGI TARTALÉK

A sajtó, a média az utóbbi hetekben tele van a gazdasági válság híreivel, sőt most már a hazai helyzetet is egyre többen elemzik. Én már voltam munkanélküli, és a hasonló helyzet kivédésére, illetve a nem várható nagyobb kiadások fedezésére van a bankban némi tartalékom. Elkezdtem gondolkodni, mit tegyek, és egyre idegebb lettem, egyre sötétebben láttam a helyzetemet, és már elképzeltem, mint veszem el ezt a biztonságot jelentő tartalékot. Egyik este telefonon intézni kellett a banki lekötést, és előtte valakivel szerettem volna beszélni. Megszólt a telefon:

ELŐFIZETÉS 2009

Kedves Olvasónk!

Lapunk jövőre kéthavonta jelenik meg, bővített tartalommal és új rovatokkal. Azokhoz szól, akik értékekre vágynak, és szeretnék követni az egység útját, az egyetemes testvériség és a közösségi egyház kibontakozását korunk ismert nehézségei közepette.

Köszönjük, hogy ebben az évben előfizetett lapunkra, és ezzel hozzájárult ahhoz, hogy rendszeresen meg tudott jelenni az Új Város! Kérjük, segítse továbbra is munkánkat, s a 2009-es esztendőre újítsa meg előfizetését a mellékelt postai csekk befizetésével, vagy átutalással a 11705008-20434836 számlaszámra.

Teljes évre: 4.500 Ft

Félévre: 2.250 Ft

Külföldre: 37 euro

Köszönetet mondunk mindazon olvasóinknak, akik az idei évben támogatói előfizetésükkel lehetővé tették, hogy határainkon túli magyarokhoz és anyagiakban szűkölködő olvasóinkhoz is eljusson az Új Város.

2008-ban ez az összeg 332.000 Ft volt.

**BOLDOG KARÁCSONYT,
ÉS KEGYELMEKBEIN GAZDAG
ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!**

Az élet igéje

- 5 NOVEMBER
Az igazi szeretet országában
- 6 DECEMBER
Keresztény magatartás
- 7 AZ IGE ÉLETE
Az én részem
Mit tegyek?

Az egység lelkiisége

- 8 ELŐTTÜNK JÁRTAK
A magasba törjünk! (2)
- 10 PÁRBESZÉD
A béke követe
- 11 NEVELÉS
Gyermekeink példaképe
- 12 FIATAL EGYHÁZ
Papságra készülnek

- 14 ARCKÉP
Szarka a diófán

Az életből merítve

- 16 ÚJ NEMZEDÉK
Mostan színes életről álmodom
- 18 CSALÁDI MŰHELY
Dühös vagyok rád,
de szeretlek

20 ÓVODÁTÓL EGYETEMIG
A befogadó és elfogadó
nevelésről

22 RITKA PILLANATOK
Gáspár király ígérete

Kultúra

23 HELYESÍRÁS
A Biblia és a magyar
nyelv

24 SOKSZÍNŰSÉG
Kalapok, fátylak,
fejfedők

Társadalom

26 ETIKAI KÉRDÉSEK
Születésszabályozás

Megkérdeztük

28 EGÉSZSÉGÜNK
A depresszió

29 PSZICHOLÓGIA
Fontos képesség

Hírmozaik

Utolsó oldal

NEM MEHETÜNK EL VÁLASZ NÉLKÜL...

„Minden mindennel összefügg!” Akár szeretjük a közhelyeket, akár nem, sok igazságot tartalmaznak. Így van ez a jelenlegi pénzügyi-gazdasági válság esetében is, amely a harmincas évek eddig nagyként emlegetett recesszióját is túlszárnyalhatja. Tavaly nyár óta sejtjük, hogy valami van a levegőben, ami hatással lesz a bennünket körülvevő világra. Ma már számokat is tudunk. Függetlenül attól, hogy ezek tükrözik-e a valóságot, vagy a pénzvilág még takargatja a valódi veszteségeket, senki nem tudja előre megmondani, milyen következményekkel jár majd ténylegesen a világméretű csőd. Egyvalamiben azonban biztosak lehetünk: a dolgok ezentúl nem mehetnek úgy, mint régen. Már *Adam Smith*, a modernkori közgazdaságtan nagy úttörője figyelmeztetett, hogy az önérdék-követés mellett az erkölcsi normák szem előtt tartása is legalább annyira fontos a gazdaságban – és persze az élet minden területén. Ez utóbbit valahogy mindig elfelejtik idézni. Pedig etika nélkül a világ a káosz felé rohan. Emlékezzünk csak, a Római Birodalom összeomlása nem az idők végét jelentette, hanem a kereszténység elterjedését, ezzel együtt egy új világ megszületését. Az emberiség mostani vajúdása is egy új kor kezdete lehet, erre utal az egyre több alternatív hang és tett. Ezek mellett nem mehet el szó és válasz nélkül, aki őszintén keresi Isten igazságát.

Mostani számunkban olyan történeteket gyűjtöttük össze, melyek főszereplői szembe akarnak, és szembe mernek helyezkedni a világ által sugallt gondolkodásmóddal. Hogyan épülhetne másképpen a szeretet civilizációja, amelyre az egész emberiség vár?

Igen, a rendkívüli változások idejét éljük, melyben a nyugati kultúra éjszakájáról is beszélnek. A mozgalmaknak különleges feladata ebben a helyzetben, hogy karizmájukkal rámutassanak arra az újdonságra, mely kibontakozóban van. A világon ma megjelenő harmincöt *Città Nuova* testvérlappal együtt folyamatosan erre törekszik szerkesztőségünk is. Szeretnénk bemutatni és közkinccsé tenni azt az új életet, amit a Fokoláre Mozgalom lelkiisége ad a ma egyházának és az egész világnak. Ehhez kapcsolódik, ezt építi az adás kultúrájával, a tagjai között megélt vagyonszövetséggel, a közösségi gazdasággal, a kultúrák közt megvalósuló párbeszéddel.

Szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy az emberiség egyetlen családdá váljon, s az evangéliumi szeretet útján a társadalomban, a családban, a munkahelyen sok más emberrel együtt főszereplői lehessünk a jövőnkért vállalt közös munkának, és hirdessük egy új kultúra hajnalát.

a szerkesztők

ismerősöm hívott. Miután megbeszél-
tük, amit szeretett volna, elmondtam
neki aggodalmaimat. A férje is a tele-
fonhoz jött és megnyugtatót, hogy bár-
mi problémám lesz, hozzájuk mindig
fordulhatok, családtagként segítenek.
Ezután felhívtam a bankot, és kide-
rült, hogy az eddiginél magasabb ka-
mattal köthetem le a pénzem. Mikor
letettem a telefont, végtelen hála volt
bennem Isten gondoskodó szereteté-
ért. Másnap elszégyelltem magam,
amikor az életige következő monda-
tát elolvastam: „Hagyj fel azzal, hogy
földi javakban keresd a biztonságot és
hagyatkozz egyedül Istenre!”

Szép Márta – Szeged

A SZERZŐ SZAKMÁJA

Rendszeres olvasója vagyok az Új Vá-
rosnak, cikkei bátorítón adják át
Chiara ideálját: az emberiség egyetlen
nagy család. „Képviselők, kőművesek,
orvosok, diákok, városunkban mind
egyelőkké váltok”

Az utóbbi időből két cikket szeretnék
megemlíteni, melyek nagyon értékes
tapasztalatok. Az egyikben Héjj Balázs
írja le, hogy az internet mennyire al-
kalmas az evangélium továbbadására.
Ötletét bárki használhatja, nem kell
hozzá feltétlenül vegyészhallgatónak
lenni. Ugyanígy a jegyespár tapaszta-
lata sem attól rendkívüli és hiteles
A döntés öröme című írásban, hogy
építészmérnökök.

Jómagam földműves vagyok, sohasem
éreztem különbséget azoktól az orvo-
soktól, tanároktól, akikkel egy közös-

ségbe járok. Mindannyian Isten ránk
vonatkozó akaratában élünk.

javaslom, hogy a szakmaiságot csak
akkor vegyük elő, ha az a történet
megértése szempontjából feltétlenül
szükséges, vagy hitelesíti annak szak-
mai tartalmát.

Köröshegyiné Tari Katalin – Szeged

Köszönjük levelét, amely szép
kommuniót indított el szerkesz-
tőségünkben. A sok közül csak
néhány gondolat:

A nevek mellé írt foglalkozások
a szerzők és a szereplők sokszí-
nűségét hivatottak szemléltetni.
Ha nem akarjuk, hogy személy-
telenné váljon az írás, szükséges
megadni alapvető információkat.
A foglalkozás általában a
név utáni legfontosabb infor-
máció.

A 2008. július-augusztusi szám
hátoldalára Aquinói Szent Ta-
mástól idéztünk: „Az egyetértés
nem a vélemények egyformasága,
hanem az akaratok egyezése.” Ha
jobban belegondolunk, ebben
több üzenet is van: azért, hogy
egyek legyünk, nem kell eltitkol-
ni kilétünket mások elől, nehogy
akaratlanul „akadályai legyünk”
az egységnek. Adott esetben ter-
mészetesen eggyé kell válnunk
mindenkivel, és el kell tudnunk
veszíteni önmagunkat. Ezt azon-
ban akkor tudjuk megtenni, ha
szabadok vagyunk.

A különbözőségekre úgy szeretnénk
tekinteni, mint mindannyiunkat
gazdagító ajándéokra, emberi
méltóságunkban egyenlőkként,
más-más szereppel az egy test
szolgálatában. Ha sikerül szaba-
don ajándékoznunk magunkat,
akkor ki-ki méricskélés és versen-
gés nélkül találhatja meg a saját
helyét, az igazi egyenlőséget, ahol
a különbözőségek – szakmabeli-
ek is – nem elmosódnak, hanem
ajándékként ragyoghatnak.

Köszönjük észrevételét, mely arra
sarkall bennünket, hogy minél
inkább mindenki saját maga le-
hessen, és jobban kihasználjuk a
bennünk lévő lehetőségeket.

HAMIS ÜGYBUZGALOM?

Sorra kapjuk elektromos postaládánk-
ba a lánccleveleket. Jámbor, jó szel-
lemű, buzdító vetítettképes-szöveges
küldeményeket. Vagy felhívásokat jó-
tékony céllal. Előfordulnak még a ba-
bonás megkötések is: ha ezt elküldöd,
ha imádkozol érte, ha megteszed... és
így tovább. Mert máskülönben! Nem
szeretném megsérteni a jó szándékú
közeli ismerőst azzal, hogy egyszerű-
en visszaküldöm a levelét. Ha viszont
hallgatok, és ki se nyitom, vagy törölöm,
azzal megakadályozom a körforgást,
amelyben oly nagyon hisz a feladó.
egy e-mail használatban kezdő olvasó

Kedves „kezdő” Olvasó! Az internet
világában mindenki kezdő, mert
naponta érkeznek új és még újabb
hardver- és szoftver szolgáltatások
– és sajnos vírusok is.

A levelek köröztetésének sokszor
egyszerű kereskedelmi oka van:
az üzenet végén néhány reklám
található, amit, ha nem ismerős-
tól jön a levél, el sem olvasnánk.
Olyan is előfordulhat, hogy vala-
ki így akar e-mail címekeket gyűjte-
ni, hiszen a továbbküldő a legrit-
kább esetben veszi a fáradságot,
hogy kitörölje a feladók vagy elő-
dök e-mail címeit, ügyelve a küldő
személyiségjogainak védelmére.
Ilyen esetben jó megoldás lehet
visszajelezni a feladónak: köszö-
nöm szépen, hasonló üzenetet
nem kérek többet. Ez nem sértés,
inkább tájékoztatás, sőt, lehető-
ség a kapcsolatfelvételre, esetleg
annak újraélesztésére.

Általános jelenség, hogy a számí-
tástechnika, az internet és az elekt-
ronikus levelezés fejlődésével nem
képesek lépést tartani az eszközök
használatát szabályozó viselkedé-
si normák. Nem alakult még ki a
„kultúrája”. Sokszor ezen a téren
is hiányzik az egymásra figyelés. A
csapda ott van, hogy már két kat-
tintással küldhetjük is tovább a
leveleket boldog-boldogtalannak.
Sokszor elég volna csak feltenni
magunknak a kérdést: örül-e cím-
zettünk ennek az üzenetnek, való-
ban ajándék neki, amit küldünk,
tudja majd használni?

a szerk.

a szerk.

Levezé-
lési ro-
vatunk-
ban az ÚJ VÁROS szer-
kesztőségébe küldött
levelekből, üzenetek-
ből közlünk válogatást.
Továbbra is szívesen
vesszük Kedves Olvasó-
ink véleményét, a szer-
kesztőség e-mail címén
(ujvaros@fokolare.hu)
vagy postacímünkön:
1163 Budapest,
Kisterenye u. 54.

AZ IGAZI SZERETET ORSZÁGÁBAN

Ne hidd, hogy mert a világban élsz, csak úgy lubickolhatsz benne, mint hal a vízben.

Ne hidd, hogy mert a világ a rádió és a televízió keresztül behatol otthonodba, válogatás nélkül meghallgathatsz minden műsort, és minden tv-adást végignézhatsz.

Ne hidd, hogy mert a világban jársz-kelsz, büntetlenül megnézhetesz minden utcai plakátot, vagy megvehetsz bármilyen kiadványt az újságárusnál és a könyvesboltban.

Ne hidd, hogy mert a világban élsz, a világ minden életformája a tiéd lehet: a könnyű kalandok, az erkölcstelenség, az abortusz, a válás, a gyűlölet, az erőszak, a lopás.

Nem, és nem! Igaz, a világban élsz – ez világos. De nem vagy a *világé!*¹

És ez óriási különbség. Azok közé tartozol, akik nem a világ által kínált javakból élnek, hanem abból, amit Isten bennük szóló hangja mond. Ez a hang minden ember szívében szól, és ha hallgatsz rá, olyan országba vezet, amely nem e világból való. Olyan országba, ahol az igazi szeretet, az igazságosság, a tisztaság, a szelídség, a szegénység, az önuralom él.

Miért menekül manapság Nyugatról annyi fiatal Kelet felé, például Indiába, hogy egy kis csendet találjon? Miért kell ellesnie a nagy lelkivezetők titkát, akik alacsonyabbrendű énjük hosszas megfigyelmezése árán (...) olyan szeretetet árasztanak, amely magával ragadja környezetüket?

Természetes reakció ez a mai élet zűrzavarára, a zajra körülöttünk és bensőnkben, amely kiszorítja a csendet, ahol Istenre hallgathatnánk. Tényleg el kell mennünk ehhez Indiába, amikor Krisztus már kétezer évvel ezelőtt választ adott kérdéseinkre?

„Aki követni akar, tagadja meg magát...”

A keresztény élete nem kényelmes és nyugalmas élet; Krisztus ezt kérte és kéri ma is tőled, ha követni akarod. A világ magával sodorna, mint egy folyó, de neked árral szemben kell haladnod. A világ a keresztény számára olyan, mint egy sűrű bozót, amelyben minden lépésnél vigyázni kell, hová teszi a lábát. Vajon merre menjünk tovább? Krisztus nyomdokain kell járnunk, azon az úton, amelyet földi életében kijelölt szavaival. Ma újra ezt mondja:

„Aki követni akar, tagadja meg magát...”

Az Ő követése miatt talán megvetés, értetlenség, gúny, rágalom lesz az osztályrészed; talán egyedül maradsz, nem kapsz megbecsülést a világtól, mert felhagysz a divatkereszténység gyakorlásával. De itt még többről van szó:

„Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap, és úgy kövessen.”

Akár akarjuk, akár nem, a fájdalom minden életet megkeserít. A tiédet is. Minden napra jut több-kevesebb fájdalom. El akarod kerülni? Lázadsz ellene? Felháborodásra késztesz? Akkor nem vagy keresztény!

„Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap, és úgy kövessen.” (Lk 9,23)

A keresztény szereti a keresztet, a fájdalmat, mert tudja, hogy értékes. Isten nem ok nélkül választotta a fájdalmat a végtelen sok eszköz közül, amely rendelkezésére állt az emberiség üdvözítésére. Ő azonban miután hordozta keresztjét és megfeszítették, feltámadt!

A te sorsod is a feltámadás², ha nem becsülsz le, hanem szeretettel elfogadod a fájdalmat, amely következetes keresztény magatartásodból és az élet nehézségeiből fakad. Akkor majd meglátod, hogy a kereszt már itt a földön is olyan út, amely soha nem tapasztalt örömhöz vezet; lelked élete kibontakozik: Isten országa megerősödik benned. A környező világ lassan elvész a szemed elől, és csak olcsó díszletnek tűnik. Többé senkit sem fogsz irigyelni.

Ekkor nevezheted magad valóban Krisztus követőjének:

„Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap, és úgy kövessen.”

Mint Krisztus, akinek nyomdokába léptél, fény és szeretet leszel, gyógyír a mai emberiség számtalan sebére.

Chiara Lubich

Megjelent:
Chiara Lubich
és más keresztények: *Éljük az Igét, Budapest, 2008, 57-59. o.*

¹ Vö. Jn 17,14

² Vö. Jn 6,40

KERESZTÉNY MAGATARTÁS

Emlékszel? E szavakkal fordul Jézus az Atyához a getszemáni kertben, és ez ad értelmet szenvedésének, amelyet a feltámadás követ. Szavai teljes erővel kifejezik a lelkében zajló szenvedést, a benső hasadást, amelyet emberi mivoltának mélyéről fakadó ellenkezése váltott ki a halállal szemben, amelyet az Atya akart. De nem erre a napra várt-e Krisztus, hogy Isten akaratához alakítsa a magát? Nem ezt tette-e egész életében?

„Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied.”
(Lk 22,42)

Ha Krisztus így élt, akkor minden kereszténynek ezt a magatartást kell követnie. Életed során gyakran ismételd te is:

„Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied.”

Eddig talán nem is gondoltál erre, noha meg vagy keresztelve és

az egyház gyermeke vagy. Talán a belenyugvás kifejezésére korlátoztad ezt a mondatot, amelyet akkor mondunk ki, amikor mást már úgysem tudnánk tenni. Ezt az ígét azonban nem így kell értelmeznünk.

Figyelj rám! Az életben két út között választhatsz: vagy saját akaratod szerint élsz, vagy vállalod, hogy önként teljesíted Isten akaratát. Így kétféle tapasztalatot szerezhatsz: az első csakhamar kiábrándít, mert az élet magas csúcsaira saját korlátolt elképzeléseid szerint, saját eszközeiddel, szegényes álmaiddal, a magad erejéből akarsz felkapaszkodni. Innen előbb-utóbb az unalom, az eredménytelenség, a szürkeség és olykor a kétségbeesés állapotába jutsz, és mindenre ez fogja rányomni a bélyegét.

Bármennyire színessé akard tenni, az életed lassan ellaposodik, és legbelső igényeidet soha nem tudja kielégíteni. Be kell vallanod, hogy ez így van, nem tagadhatod. Végül elérkezik az utolsó órád, és úgy halsz meg, hogy nem hagysz magad után nyomot. Néhány könnycsepp, majd kérlelhetetlenül a teljes, egyetemes feledésbe merülsz.

Van másféle tapasztalat is, amikor azt ismétled: „Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied.”

Látod, Isten olyan, mint a nap. A naptól számtalan sugár indul ki, hogy egyenként megérintsen minden embert. A napsugarak Isten akaratát jelképezik az egyes emberekről. Az életben a keresztény és minden jóakarátú ember arra hivatott, hogy a nap felé haladjon saját sugarának fényében, amely más, mint a többi emberé. Így fogja teljesíteni azt az egyedülálló, csodálatos tervet, amely Istenben él róla. Ha így teszel, soha nem álmodott isteni kalandba kezdhetsz. Szereplője és egyben szemlélője leszel egy nagyszabású történetnek, amelyet Isten bontakoztat ki benned és általad az emberiségben.

Minden, ami ér, bánat és öröm, jó vagy balszerencse, a fontos események (nagy siker vagy nyereség, baleset, esetleg a szeretteid halála), és a jelentéktelenek is (a mindennapi munka otthon, a hivatalban vagy az iskolában), minden de minden új jelentőséget nyer, mert Isten kezéből származik, Istentől, aki a szeretet. Ő akar vagy enged meg mindent, ami történik, a te javadra. Ha eleinte csak a hited ereje fogadtatja ezt el veled, idővel fel fogod fedezni az aranyszálat, és lelki szemeid előtt egyetlen nagyszerű szövetség szövődnék az események, és kirajzolódik az a terv, amelyet Isten gondolt el rólad.

Lehet, hogy vonz is egy ilyen reményteli távlat. Talán őszintén kívánod is, hogy magadhoz ragadd életed legmélyebb értelmét. Figyelj tehát! Mindekelőtt nézzük, hogy *mikor* kell Isten akaratát teljesítenünk.

Gondolkozz egy kicsit! Ami volt, elmúlt, nem hozhatod vissza. Nincs más hátra, mint hogy Isten irgalmába ajánld. A jövő még nincs itt. Akkor élheted majd, amikor jelenné lesz. Kizárólag a jelen pillanat van a kezeden. Ebben kell megpróbálnod valóra váltani e szavakat:

„Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied.”

Amikor útra akarsz kelni – az élet maga is egy utazás –, vonatra szállsz. A vasúti kocsiban aztán nyugodtan ülsz a helyeden, eszedbe se jut, hogy fel-

Megjelent:
Chiara Lubich
és más keresztények: *Éljük az ígét, Budapest, 2008, 67-69 o.*

¹ Vö. Jn 18,37;
vö. Jel 3,20

Az élet ígéjének szöveges, rajzos és vetített képes változatai az interneten: www.fokolare.hu/eletige/

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

AZ ÉN RÉSZEM MIT TEGYEK?

alá járkalj. Az lenne ilyen, aki folyvást a jövőről álmodozik, mely még nem valósult meg, vagy folyvást a múltra gondol, amely soha nem tér vissza. Ne akarj így élni! Az idő magától halad. A jelenben kell szilárdan állnunk, és így fogunk eljutni földi életünk beteljesedéséhez.

Talán kérdezed, *hogyan* különböztetheted meg Isten akaratát a magadétól? A jelenben nem nehéz megtudni, mi Isten akarata. Elmondom hogyan: Hallgass a bensődre! Van ott egy hang, amelyet talán túl gyakran elfojtottál és alig hallható már. Figyelj rá nagyon! Mert Isten hangja az! Meg fogja mondani, mikor van ideje a tanulásnak, vagy a rászorulókkal való törődésnek, a munkának, vagy a kísértés legyőzésének, vallási vagy világi kötelezettségek teljesítésének. Ez a hang hív, hogy aki Isten nevében szól hozzád, azt meghallgasd, és biztat, hogy bátran nézz szembe a nehézségekkel is. Figyelj rá jól! Ne hallgattasd el magadban a legértékesebb kincsedet, ezt a hangot soha! Kövesd szavát!

Így percről percre, óráról órára építéd történetedet, mely emberi és isteni egyszerre, hiszen Istennel együttműködve alakítottad. Csodákat látsz majd: meglátod, mit tud végbevenni Isten egy olyan emberben, aki egész életével kimondja:

„Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied.”

Chiara Lubich

Új tanév kezdődött, gondoltam, az életige segítségével elfelejtem a régi ellentéteket („Szerezzétek ellenségeiteket!”). Az élet azonban úgy hozta, mint rendszeren, hogy a régi helyzetek újra előjöttek, és előhozták az ismert nehézségeket.

Az egyik kollégánóm többször megszégyenítően viselkedett. Én nem válaszoltam, de rosszul esett, tehetetlennek, sőt nem egyszer ellenségesnek éreztem magam. Küzdöttem, próbáltam erőt és megoldást találni az életigében, a szeretetben Isten iránt, és így megváltoztatni a hozzáállásomat.

Sok ötletet kaptam: Egyszer például láttam, hogy sok szilva van otthon, bevittem, nagy sikere volt a szünetben, nem is számítottam rá. Máskor úgy adódott, hogy szívből, őszintén megdicsértem, amit a már említett kollégánóm tett, mert miközben magammal küzdöttem, ráébredtem, mennyi jó dolgot tesz.

Talán jól esett neki. Több ilyen lehetőség adódott, változni kezdett a kapcsolatunk, a feszültség helyébe bizalom költözött. Én meg örülök, mert láttam, hogy az egy százalékhhoz Isten hozzáette a kilencvenkilencet.

A. K.

– Budapest

Ma ültetés lesz, mindenki máshova kerül! – mondta szigorúan a tanító néni az osztálynak.

– Te, Klaudia, Roland mellé ülsz!

Pont Roland mellé! Roland egyfolytában beszélget, és rendetlen... Klaudiának egyáltalán nem tetszett az ötlet...

– Azt már nem! – gondolta. Felugrott, és így kiáltott:

– Nem ülök mellé! – és durcásan a terem sarkába vonult. Ott viszont hirtelen eszébe jutott a dobókocka. Aznap ezt dobta: „Mindenkite szeretek”.

– Éreztem, hogy Jézus ezt ismétli a szívemben: „Mindenkite szeretek” – mesélte később otthon.

– Odaszaladtam a tanító nénihez, és azt mondtam neki: „Ne tessék haragudni! Ha kell, egész évben Roland mellett ülök!” Nagyon boldog voltam.

(részlet Chiara Lubich: *A szeretetdobókocka titka című könyvből*)

2

A MAGASBA TÖRJÜNK! (2)

Az élet természetessége

Cinzia Panero

Maria Orsola egy Torino melletti kis településen nőtt fel. Rövid élete volt. Többi tizenéves társához hasonlóan szerette a természetet, a sportot és a zenét, gitározott és énekórákat vett. Dalokat írt, naplót vezetett, sok barátja volt, többekkel levelezett.

A látszólag egyszerű élet mögött azonban rendkívüli lélek rejtőzött. Találkozása a genekkel új távlatokat nyitott: megismerte az egység lelkeségét, az evangélium szerinti életet. Barátnőivel a II. Vatikáni Zsinat szellemiségét sugárzó plébánián találta meg a módját, hogy tettekre váltsa ezt az új életet. *Mariolina* (ahogy becézték) egy

CSC (3)

közönséges baleset után, tizenhat évesen távozott a világból, de ragyogó fényt hagyott maga után. Egyszer azt mondta, kész lenne az életét odaadni, hogy a fiatalok megismerhessék Isten szépségét. „Isten a szaván fogta. Társatok

példát mutat nektek arra, hogyan lehet beleszeretni a végtelenbe, egyedül Istennek élni és elfogadni, hogy az élet ajándékká váljon” – mutatott rá példájára II. János Pál pápa hasonló korúak ezrei előtt Torinóban.

„Éljen az élet!” – ez volt a motója.

Hősiesség?

Napjaink relativizmusa közepette *Santa Scorese*¹ segítségével fedeztem fel a hősi keresztény tanúságtételt. Emlékszem, mekkora sokkot váltott ki meggyilkolásának a híre! Rádöbbentem, hogy a tisztaság néha az életet is kéri a hősiesség apró, hétköznapi lépései mellett.

Santát mindig vonzotta a felebarát, akiben Jézust látta, és mindig szeretetet tanúsított a másik iránt. Ezért jelentkezett önkéntesnek a Vöröskeresztbe, ahol az árva gyermekeknek és az időseknek szentelte magát. Amikor megismerte a genek mozgalmát, szenvedéllyel vetette bele magát az új Isten-tapasztalatba, a zenekaruk tagja lett.

Egy fiatalember már jó ideje zaklatta, ezért nem mehetett egyedül az egyetemre, a család pedig kénytelen volt másik városba költözni. Santa megfoglyatkozott szabadsága ellenére igyekezett fenntartani lelki egyensúlyát. Teljes erejével, minden szeretetével próbált mások szolgálatára lenni. Tisztában volt azonban azzal is, hogy előbb-utóbb valami jóvátehetetlen, sú-

A Fokoláre Mozgalom fiataljai között hatan vannak, akiknek már elindult a boldoggá avatása, és így egyházunkat is gazdagítják. Fiatalon jutottak el az emberi élet teljességére, mert Valaki megérellelte őket. Az Életet éltek, minden pillanatot kihasználtak, hogy fény szülessen körülöttük. A Fény pedig megmarad. Számunkra is...

lyos dolog történhet. „Ha nincs más választás, ki akarom mondani az igent Istennek. Inkább meghalok” – mondta plébánosának a tragédia előtt néhány nappal. Meglátogatott egy nehézségekkel küzdő családot, ez volt élete utolsó tette. Hazafelé a házuk előtt várt rá a támadója.

Nagylelkűsége mély gyökérből táplálkozott: évek alatt megérett benne a döntés, hogy teljesen Istennek adja magát. Megragadta az Istennek szentelt élet új for-

¹ www.santascorse.it

mája, ezért feltette a kérdést: „Mit akar tőlem Isten?” A naplójában ott találjuk a feljegyzést: „Talán a fokolár?”

Santa szűz és vértanú a Katolikus Egyházban, akit 1999 óta *Isten szolgáljaként* tisztelnek. Egy alkalommal ezt írta: „Nagy ajándékot kaptam az élettől, amikor megismerhettem, Mária! Példaképemnek választalak, de segíts Édesanyám, hogy az életszentségben is utánozhassalak!”

Ragyogó mestermű

Az Isten felé vezető úton mint fénylő csillag mutat biztos irányt sok fiatalnak *Chiara Luce*².

Mindössze kilenc éves volt, amikor megismerte az egység lelkeségét, és a kis liguriai faluban elsőként kezdte el szeretni iskolatársait, nagyszüleit. Elkötelezett és tevékeny gyermekként sosem hiányzott a hetente megtartott gen-találkozókról. 1988-ban úgy esett el, hogy a sérülésből csontrák alakult ki. Chiara Luce életének középpontjába tehát a szenvedés került, az első helyre Istent akarta tenni, és a feltétlen egységet Chiara Lubich-kal. Egyedül is nekivágott a hosszú vonatútnak, hogy jelen lehessen egy telefonos körkapcsoláson a fokolárban. „Azért mentem, mert éreztem, hogy Jézus hív” – mondta édesanyjának.

Elkezdődött az a szárnyalás, amelyben egyre világosabban felismerte élete aranyfonalát. Így írt a barátainak: „Hirtelen kiléptem az életetekből. Ó, mennyire szerettem volna megállítani azt a vonatot, amely egyre távolabb vitt tőletek! Akkor még nem értettem. Még sokféle vágy volt bennem, elképzelések, ki tudja mi minden. Egy másik világ vár rám, és nekem nincs más tennivalóm, mint Istenre hagyatkoznom. Most úgy érzem, hogy magával ragad egy csodálatos, fokozatosan feltáruló terv.”

Chiara Luce ágyhoz kötöttsége ellenére tevékenyen élt: teljes szívvel követte a körülötte zajló eseményeket telefonon, kapcsolatokat épített, kerámiát festett, apró szobrocskákat gyártott, hogy az eladásukból származó bevétellel segítse a nélkülözőket. Egy alkalommal így írt Chiarának: „Carlo Grisolia édesanyja volt nálam. Carlo ott volt velünk! Nekem is sikerülni fog? Szeretnék hűséges maradni az el-

hagyott Jézushoz, és úgy élni, hogy találkozhassam vele, ahogy Carlo. Anyira kicsinek érzem magam, és az előttem álló út oly meredek! De ugye tényleg eljön a Jegyesem, ugye meglátogat? Van még valami, amit el szeretnék mondani: itt mindenki csodát kér, de én nem hiszek benne. Azt hiszem, azért van bennem ellenérzés, mert az Ő akarata nem ez. Ugye így van?”

Később Chiara Lubich ezt írta a mozgalom tagjainak címezve: „Mennyi fény van a mi Chiaránkban! Ez tükröződik az arcán, különösen az utolsó fényképeken. Mennyi fény szavaiban, leveleiben, életében, abban a kézzelfogható szeretetben, mely sokak felé irányult!

Egyik legutóbbi levelében megosztotta velem a döntését, amelyet a szívében élő Szentlélek sugallt: az

elhagyott Jézust önmagáért akarja szeretni, nem akarja kihasználni. Azaz miatta akarja szeretni a fájdalmat, az elhagyott Jézusért, és nem azért, mert az isteni alkímia – ahogy tudjuk – szeretetté változtatja majd.”

A szenvedésből bőven kijutott Chiara Lucénak, különösen betegsége utolsó időszakában. Megértette azonban, hogy a nap során őt érő fájdalmakat úgy kell befogadnia, mint értékes igazgyöngyöket. Kitűnt az erősség, a türelem, a kitartás, az állhatatosság gyakorlásában, és minden olyan erényben, amelyre – hogy valakit kereszténynek lehessen nevezni – szükség van a megpróbáltatások idején. Tudta szeretni a próbatételeket. A „meglepetésekben”, ahogy betegsége sorozatosan megjelenő fájdalmas tüneteit elnevezte, fel tudta fedezni Jézus fájdalomtól eltorzult, mégis szerető arcát, át tudta ölelni Őt, mint egy „elhagyott Istentől elbűvölt menyasszony”. Vele élt, vele alakította át a szenvedést menyegzői énekké. Azt akarta, hogy amikor szentté váló lelkével megérkezik a mennyországba, a teste is menyasszonyhoz illő módon, a legnagyobb aprólékosággal legyen felkészítve. „Akkor leszek csak boldog Jézussal” – mondta, és sziklaszilárdan hitte, hogy így lesz.

Azt választotta, hogy mindennél jobban szereti az elhagyott Jézust. Azt választotta, ami fáj, és ami mélységes sötétségbe taszíthatja a lelket – ha valaki nem szeret.

Chiara Lucéra gondoltam a napokban, és eszembe jutott a *Csak egy jegyesem van a földön* – Chiara Lubich-nak ez a jól ismert írása 1949-ből: „Ami fáj nekem, az az enyém. Enyém a fájdalom, amely most letör. Enyém a mellettem lévő lelkek fájdalma...”

(A fordításban közreműködött: Vizsolyi László)

² www.chiaralucebadano.it
³ Carlóról előző számban írtunk.

A BÉKE KÖVETE

Tíz éves mély lelki barátság fűzte Chiara Lubich-ot a szeptemberben, hetvennégy éves korában elhunyt W. D. Mohammedhez, akit erkölcsi tekintélye miatt az afro-amerikai muzulmánok legfőbb vezetőjének tartottak.

„S ok ezen érkeztek a temetésére az USA minden részéből. Az egykor belső megosztottságoktól szenvedő muzulmán csoportok most egyként álltak ott egy olyan ember előtt, aki az egység megteremtésére tette fel az életét” – írták az amerikai lapok. „Szeptember 11. keserűséggel teli nap a muzulmánok számára. A mai nap azonban büszkeséggel tölt el minket” – mondja az imám egyik követője.

Elijah Muhammad 1975-ben halálos ágyán fiára, *W. D. Mohammedre*

bízta a Nation of Islam nevű afro-amerikai szervezet vezetését, amelyet azért alapított, hogy az afro-amerikaiak sorsáért erkölcsi és szociális téren is elégtételt vegyen. W. D. Mohammed követőit az Iszlám gyökereihez hűbb irányba vezette, aláhúzta a faji toleranciát és az Iszlám egyetemességét. Hidat vert az afro-amerikai, a Közel-Keletről valamint Ázsiából kivándorolt muzulmánok és a keresztények, a fehérek és feketék között. A vallásközi párbeszéd terén végzett rendkívüli munkásságáért 1994-ben kinevezték a Vallások a Békéért Világkonferencia elnökei közé.

Mohammed imám és *Chiara Lubich* közös tevékenysége 1997-ben kezdődött New York-ban, a harlemi Malcolm Shabazz mecsetben, amikor első ízben kapott itt szót fehér keresztény asszony. Chiara háromezer ember előtt beszélt, muzulmánok és a Fokoláre Mozgalom képviselőinek jelenlétében. Utána szűk körben is találkozott W. D. Mohameddel, és az egyetlen Isten nevében szövetséget kötöttek egymással, hogy szakadatlanul a béke és az egység ügyén fognak fáradozni.

A szövetségükhöz való hűség számtalan gyümölcsöt termett: a kialakult párbeszéd reménysugár lett sokak számára, melynek a jelentősége különösen is megnőtt a szeptember 11-i terrortámadás után.

Mohammed imám és követői többször is ellátogattak Rómába, hogy részt vegyenek a Fokoláre által szervezett vallásközi találkozók-

kon. 1999-ben meghívták, hogy az egész muzulmán világ képviselőiben beszéljen a Szent Péter téren a nagy jubileumot előkészítő vallásközi találkozón *II. János Pál* pápa előtt. A pápa bátorította és megáldotta a Fokoláre Mozgalommal megkezdett párbeszédet.

2000-ben újra felkérte Chiarát, hogy beszéljen Washingtonban a a Vallási Közösségek Együtt címmel megtartott kétnapos találkozón, amelyen 7000 muzulmán és keresztény vett részt, mert – ahogy mondta – „Amerikának hallania kell az üzenetedet, látnia kell a bennünket összekapcsoló egységet.”

Ezután az USA több városában is – Washingtonban, Los Angelesben, Miami-ban, Chicagóban, New York-ban, és több helyen – elindultak a „Találkozások az Egyetemes Testvériség Jegyében”. Ezeket a találkozásokat a párbeszéd jellemzi. Minden alkalommal keresztény és muzulmán szemszögből mélyítik el az egység lelkeségének egy-egy pontját, valamint megosztják egymással életük konkrét tapasztalatait.

W. D. Mohammed utolsó napjaiban is kapcsolatban állt a Fokoláre Chicago-i felelőseivel, ugyanis követőivel együtt szeretett volna részt venni az iszlám-keresztény párbeszédéről szóló nemzetközi találkozón, amelyet 2008. október 9-12-én tartottak Castelgandolfóban. Orvosa azonban szívpanaszai miatt eltiltotta a hosszú utazástól.

Összeállította: Reskovits Ágnes

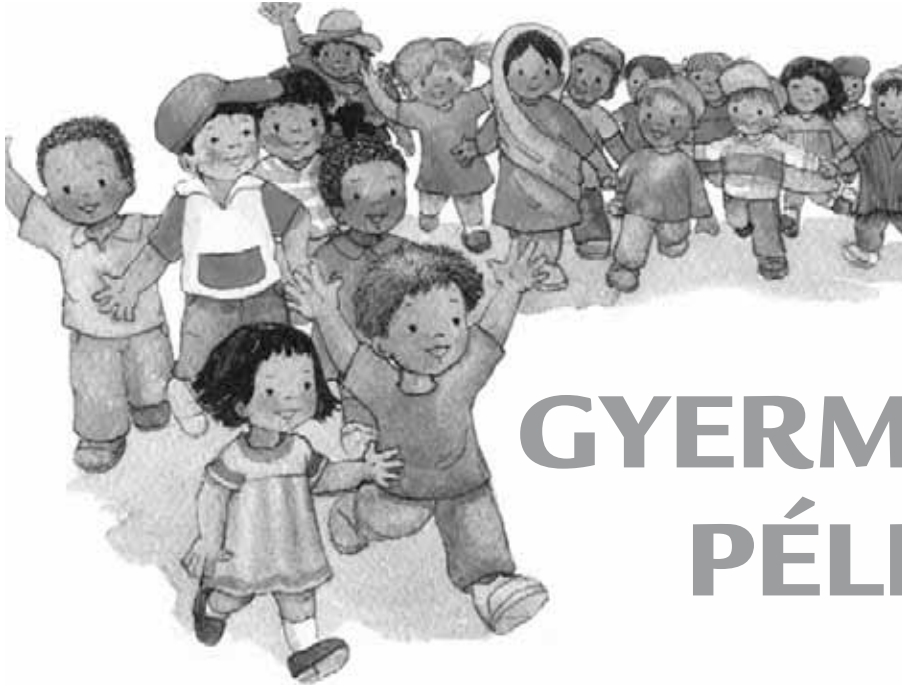

Chiara Lubich a Mohammed imámmal való kapcsolatáról: „Amikor velem vagyok, a helyemen érzem magam, mert úgy látom, az Úr azért helyezett mellé, és őt azért helyezte mellém, mert van egy szeretet-terve erről, amelyet lassanként megvalósítunk a közös munka során, ahogy mélyül közölkünk a közösségben.”

Mohammed imám így nyilatkozott:

„Szerintem meg lehet szabadulni az előítéletek mérgétől, ha lelkileg egészségesek vagyunk. Ez attól függ, mennyire tudjuk megmutatni, hogy a különböző vallásokhoz tartozó emberek elismerik egymást, mint az egyetlen emberiség tagjait. Fontos és nagy munkát végzünk, mert olyan embereknek, akik eddig gyűlöltek egymást, lehetővé tesszük, hogy megszabaduljanak a gyűlölettől, és új életet találjanak, új boldogságot, mert felszabadul a szívük az előítéletek súlya alól”.

Új kezdeményezés a gyermekek hitre nevelésében.

GYERMEKEINK PÉLDAKÉPE

Erősen szorította édesapja kezét a kisfiú, a lábai remegtek. Borzasztóan félt a repülőn. Az apa nem tudta, hogy nyugtassa meg, emlékezett rá, hogy ő is mindig félt a repüléstől. Elmesélte fiának, hogy egyszer úgy győzte le a félelmét, hogy elkezdett „beszélni a mennyországgal”. A kisfiú pár perc múlva lecsillapodott, majd elmondta apukájának, hogy Jézussal beszélt, aki megnyugtatta, hogy nem kell félnie.

A történet tanulságos. Mi lehet fontosabb egy keresztény szülőnek, mint hogy megajándékozza gyermekeit azzal a lehetőséggel, hogy személyes kapcsolatba kerüljenek Jézussal? Az életadás után ez a legnagyobb ajándék, amiért rengetegen hálásak a szüleiknek: A bizonyosság, hogy van egy „mennyei Atyánk”, aki végtelen szeretettel kíséri életutunkon a megpróbáltatások és a szenvedések közepette. Ettől költözik béke a lelkünkbe, melyhez semmilyen bevásárlóközpontban nem lehet hozzájutni. Ha megszoktuk már a fogyasztói életformát, könnyen el is hisszük, hogy gyermekeink akkor lesznek

boldogok, ha kielégítjük anyagi igényeiket. Ezzel szemben hitünk az örök életben és Istenben olyan értékhorizontot nyit, ahol az apaság és az anyaság a legteljesebb felelősséggel jár.

„Hűségesen kell közvetítenünk Jézus hangját, igéit a gyermekek felé, megismertetni velük életét és tanítását, hogy hasonló hűséggel és őszinteséggel válaszolhassanak neki” – állítja a Fokoláre Mozgalomban a tanulmányokért felelős *Alba Sgariglia*. És ezt minél hamarabb el kell kezdeni, már a legkisebekenél, és a régi stílus helyett új módon.

„A skolasztikus, leckeközpontú szemlélettől lassan haladunk egy dinamikus-kapcsolati megközelítés felé a hitoktatásban” – mutat rá *Christiane Heinsdorff*, a Fokoláre Mozgalomhoz tartozó gyermekek társfelelőse. Nem elegendő célkitűzés, hogy a gyermekek eljussanak az elszállásig, vagy a bér-málkozásig. A biztos, szilárd hitet meg kell alapozni, hogy a hétköznapi életben is megállják a helyüket. Az igazi cél az, hogy a gyermekek közvetlen és egyszerű kapcsolatot

alakítsanak ki Istennel, a felebaráti szeretet által, mert „a gyermekek lelkét még nem torzították el kulturális felépítmények, és még csorbitatlanul képesek felfogni a dolgokat” – mondta 2000-ben Ratzinger bíboros.

Aurelio Molè írása alapján szerkesztette: Bartus Sándor

A Fokoláre Mozgalom tapasztalatai alapján az Olasz Püspöki Kar és a Città Nuova nemrég olyan munkafüzetet jelentetett meg, amely hitoktatók, szülők, nevelők és gyermekek közös tapasztalata alapján vezet végig a Katolikus Egyház katekizmusán. Felépítése az igazi boldogság felfedezéséhez vezető utat követi: az igazi cél az egység Istennel, amely az embertársi szereteten alapszik. A könyvhöz tartozik egy kivágható és összerakható szeretet-dobókocka is. Készült egy kézikönyv a hitoktatók számára is, amely segítséget nyújt nem könnyű munkájukban.

PAPSÁGRA KÉSZÜLNEK

Szeptember elején Mendén találkozott az a négy szemináriumból (tíz egyházmegyéből) érkező 22 kispap és számos pap, akik a közösségben megélt papi életforma iránt érdeklődnek.

**Fehérvári
Lajos**

Minden egyházi mozgalomnak, lelkeségi irányzatnak Szentlélektől kapott feladata, hogy gazdagítsa az egész egyházat, mindenkinek felkínálva karizmáját. Így az utóbbi évtizedekben a szemináriumok világába is eljutott az egység lelkesége.

1996-ban tartottak először ilyen találkozót, amikor négy kispap egy hetet töltött Kecskeméten, a Szent Család Plébánián, ahol megismerhette a Fokoláre Mozgalomhoz tartozó papok közösségi tapasztalatait. A lakótelepi plébánia maga is tanúskodik arról, hogy a kőtemplom építésénél

fontosabb a lelki templom megerősödése, közösség pedig ott szület, ahol a papok is valamilyen módon közösségi életet élnek. Az indulás óta évről évre 15-30 kispap találkozik az egész országból és a határainkon túli egyházmegyéből. Idén részt vett egy református teológiai hallgató is.

Az ismerkedés mellett – hiszen nem sok lehetőség van, hogy az ország különböző pontjain tanuló kispapok találkozzanak – minden évben

a papi és a közösségi élet más-más területével foglalkoztak.

Az előző évek témái között szerepelt a „Közösségépítés a plébánián”, „Az evangélium, mint a közösség alapja”, „A lelkeségi mozgalmak”, az „Ökumenizmus, ökumenikus lelkészörök”, „Az Egyház máriás arculata”, „Jézus az Eucharisziában, Jézus a közösségben”. Idén a Szentírás évéhez kapcsolódó témát választottak: „Az Ige közösséget szül”. A havi életigérő szövegek, tapasztalatok mellett *Tomka Ferenc* atya arról tartott előadást, hogyan lehet mélyebb az igeélésünk, hiszen ennek is, mint minden lelki útnak vannak feltételei, eszközei.

Kondás Sándor görög katolikus atya arról számolt be, hogyan apostolkodik a médián keresztül a fiatalok körében. Már több éve ha-

Barényi László (3)

gyomány, hogy a találkozón egyik nap görög katolikus liturgia szerint ünneplik a szentmisét, ugyan is itt vannak a nyíregyházi görög katolikus kispapok is.

Több tanúságtétel világított rá, milyen közösségteremtő ereje van a papok kapcsolatában az evangélium közös megélésének, és ez mekkora gazdagságot hoz a plébánia életébe.

A találkozó része a közös szabadidő, játék is. A helyszíntől függően lehetett az elmúlt években úszni, lovagolni, métázni, focizni és valamilyen fizikai munkával segíteni a helyi közösséget. Idén is lehetőség nyílt erre: a kispapok fát vágtak, bozótot irtottak a plébániához közel eső földterületen, illetve az *Oázis* idősek otthonában segítettek.

Az egy hetes találkozó alatt komoly benyomások és elhatározások fogalmazódtak meg:

„Megerősödött bennem, hogy ma mennyire fontos a közösségi dimenzió abban a szolgálatban, amit Jézus a papi hivatásban kér tőlünk. Nagy ajándék, amikor egymást is segíthetjük az evangélium konkrét megélésében. Az itteni tapasztalatot szeretném folytatni a szemináriumban is.” (F. G.)

„Észrevettem, hogy ha a találkozó ideje alatt komolyan akarom élni azt az evangéliumi részt, amelyet például az első napra kiválasztottunk, az nem is olyan könnyű. *Amit egynek is tesztek a legkisebbek közül...* Aztán újra és újra eszembe jutott: amikor valaki hívott fát vágni, miközben éppen mást terveztem el, vagy amikor valakit éppen csak meghallgathattam, akivel előtte kevesebb kapcsolatom volt... A nap végére azt éreztem, hogy ezek voltak a legmélyebb találkozásaim Jézussal.” (B. L.) ■

HOGYAN ÉLJÜK AZ IGÉT?

Tomka Ferenc atya válaszol három kérdésre.

A Szentírásban ez áll: „Legyetek megvalósítói az igének, ne csak hallgatói” (Jk 1,22). Jézus mondja: „Aki csak hallgatja tanításomat, de tettekre nem váltja, hasonlít az emberhez, aki házát homokra építette...” (Mt 7,24) Lényegileg egész kereszténységünk az Igére épül.

Szerencsés dolog kiválasztani egy igét egy-egy hónapra?

Ha elkezdjük élni az igét, azt tapasztaljuk, hogy Istennek, Jézusnak minden igéje valamiképpen tartalmazza a többiét. A havi igemagyarázatok segítenek abban, hogy ezt észrevegyük. Ha tehát egy igét jól élünk, kiderül, hogy valamiképpen éljük az összeset, s mégis az isteni tanítás egy-egy sajátos szempontja elevenedik meg bennünk. Az Istennel való egyesülés egyik útja lehet, ha előrehaladunk az ige folyamatos élésében.

A gyakorlatban hogyan éljük az igét?

Határozzuk el, hogy minden nap, például a reggeli imában próbáljuk átgondolni, hogy ez az ige ma hogyan alakíthatja át az életünket. A nap folyamán pedig próbáljuk minél gyakrabban emlékezetünkbe idézni. Az ige élésének egy fontos próba-mondata: *mit tettél* ma az ige indítására? Mit tettél Isten iránti szeretetből, s mit tettél a felebarát iránti szeretetből? Az igéből fakadó cselekedet mindig Isten-szeretet és ember-szeretet. Az ige *Isten felé* irányít, és mindig a *felebarát felé* is. Amikor „élem az igét”, ebben a cselekedetben valamiképpen találkozom Istennel, és iránta való szeretetből cselekszem, illetve teszek valamit a felebarátomnak. Chiara Lubich legtöbb igemagyarázata nagyon praktikusán erre hív meg.

Az igéből való cselekvés *örömet* jelent: éppen mert találkozás Istennel. Lehet ez a legnagyobb fájdalom mélyén is: Isten jelenlétének felcsillanása, az iránta kimondott szeretet.

Az igéből való cselekvés gyakran *gyümölcsöt terem*. Az első gyümölcs maga a találkozás benne Jézussal, vagy maga a szeretet. Az igéből fakadó (Istennel egyesült) cselekvés rendkívüli gyümölcsöt is teremhet a felebarátban vagy a környezetünkben.

Mit mondjunk el a „tapasztalatban”?

Elmondjuk, hogy *mit tettem* az ige szellemében, az ige indítására. Ilyenkor nem az evangéliummal kapcsolatos elmélkedéseinket osztjuk meg a többiekkel, hanem amit megéltünk. Sokszor hétköznapi eseményekről van szó.

Nem lesz ez öndicséret – kérdezhetjük? – Ha helyesen alakul a beszélgetés, akkor Isten-dicséretté, *hálaadássá* válik. Hálaadás azért, hogy Isten és az Ő igéje működött bennem. Azt a tapasztalatomat mondom el, hogy Isten igéje valóban élő-cselekvő! És szól bennem, és irányít.

A tapasztalatokban elmondom azt is, ha az igéből fakadó cselekedet önmagamban vagy másban valamilyen isteni gyümölcsöt termelt. S ezt különös hálaadással mondhatom el, mert tudom, hogy az igazi cselekvő maga Isten. Amikor megosztjuk a megélt igével kapcsolatos tapasztalatainkat, valamiképpen Isten életével ajándékozunk meg egymást.

SZARKA A DIÓFÁN

Jožko Petrek, az egyik első szlovák fokolarinó ötvenhét éves korában fejezte be földi életét. Szerzőnk mellette töltötte az utolsó két hónapot Pozsonyban.

Tanino Minuta

Lencsevégre akartam kapni a szarkát, de hirtelen átröppent a szomszéd kertbe. Csend van. Harmattól csillognak a fehér kerti székek. Néhány napja épp itt üldögéltünk Jožkóval a katedrális idéző hatalmas diófa alatt, amikor ágai közt fülsiketítő cserregéssel repülni tanította fiókáit egy szarka.

„Nem gondolod, hogy velem is ugyanez történik? – fordult felém Jožko. – Valaki tanítgat a biztos kapaszkodóktól elszakadni és elrugaszkodni a semmibe. Figyeld csak a fiókákat, mennyire félnek. Vagy örömben lármáznak a kaland hevében? Anyjuk ügyeskedik, figyeld csak, mit meg nem tesz, hogy bátorítsa őket! Nekilendül... aztán még egyszer... Előre felméri az ugrás ívét, a lehetséges veszélyeket. Mekkora mester! Ráveszi őket, hogy újra megpróbálják... Sikerült! Repülnek!!!”

Figyelmesen hallgattam. Tudtam, Jožko napjai meg vannak számlálva.

„Hat éve, amikor felfedezték a daganatot, még erősnek éreztem magam, és teljes képtelenségnek tűnt az egész. Így van ez, amikor még nincsenek panaszok. Aztán elkezd mardosni a kétely, és lassan kicsúszik a talaj a lábad alól! Egy szokatlan elem veszi át a főszerepet az életben, és diktálni kezd. Az idő, amit magadénak gondoltál, most álnok és kérlelhetetlen ellenséggé válik. Mindaz, amit addig tettél

sem mirevaló lyukas léggömb, ami szertefoszlik. Nem tudod, mi jöhet még. Kapaszkodnál a legújabb tudományos eredményekbe, de elég egy apró csalódás, és máris fenyegető szakadék nyílik alattad. Nemrég egyik programról a másikra szaladtál, előre tervezted a hetet, a hónapot és az évet. Most meg a szívverésed elárulja, hogy kisportolt testedben megállíthatatlanul tör előre a betegség. Küzdöttem, reménykedtem, hogy képes leszek legyűrni. Végül a rák győzött. Csak akkor nyertem vissza a lelki békémet, amikor Chiara tanácsára minden erőmet és maradék reményiséget is összeszedtem, hogy önként ajánljak fel mindent Istennek, még mielőtt a halál elrabolná, mint egy tolvaj. Kezdtem

helyet engedni a betegségnek. Elkezdődött az együttélés: nem annyira a betegséggel, mint inkább a misztériummal. A mise olvasmányában ez állt: »...megfeledkezhet-e csecsemőjéről az asszony? (...) S még ha az megfeledkeznek is: én akkor sem feledkezem meg rólad.« Mégis azt éltem át, hogy Isten elhagyott. A nagybőjtben történt. Negyvenkét napig csak folyadékot vettem magamhoz. A gyógyulás reménye erőt adott. Amikor azonban kiderült, hogy a betegség tovább terjedt, kegyetlen üresség támadt bennem. Pillanatok alatt semmivé lett az Isten szeretetében vetett hitem. Isten, aki a követésére hívott, most elhagyott.

Telefonon beszélgettem egyszer nővéremmel, és feltártam előtte a lelkiállapotomat. Én, aki mindent elhagytam Istenért, lemondtam a családalapításról, a labdarúgásról, most kudarcot vallottam. Jana türelmesen végighallgatott, végül azt mondta: Isten a melletted lévőkön keresztül nyilvánítja ki a szeretetét irántad. Például Anján és Tomin keresztül, akik hetente egy napot veled böjtöltek, vagy azokon keresztül, akik gondoskodnak rólad. Balzsamként hatott, amit mondott, mert igaz volt.”

Miközben Jožkót hallgattam, újra megjelentek a szarkák. Itt lehet a fészük a diófán. A szarkapár közösen készíti a fészket. Egyikük tartja, a másik meg beleszövi a gallyat a fészkek többi ága közé.

Tanino Minuta

„Uram, melengess fényeddel, világíts be lelkem rejtekébe! Égess el bennem mindent, ami utamat állja, hadd legyek szeretet, hogy így eljussak hozzád és láthassalak!”
(Jožko reggeli imája)

Ádám Atrida

„Szerinted mi nem így csináljuk? – kérdezte Joško. – Egyikünk beteg, a másik segít neki... arra jó minden, hogy építsük a fokolárt, és olyan körülményeket teremtsünk, ahol közöttünk élhet Jézus. Lényegében erre az alapvető tapasztalatra akart megtanítani Mária. Ő, Jézus édesanyja, azt akarta, hogy fedezzem fel: Isten itt él, közel van hozzánk, és tanúságot tehetünk róla mások előtt! Ő a Szeretet az emberek között, a Feltámadott. Máriához hasonlóan nekem is azon kell lennem, hogy a szeretet élő legyen mindenütt. Gyenge vagyok, semminek érzem magam, de a többiekkel erős vagyok. Egyedül beteg lennék, a többiekkel viszont egészséges vagyok.”

Elhallgatott, majd így folytatta:

„A szüleim ültették el bennem Mária szeretetét. Mindig is éreztem vezetését, követtem jelzéseit. Így találtam a fokolárra: éppen harminc éve, mikor a házépítéshez jöttem ide segíteni. Boldog voltam, hogy kétkezi munkával is hozzájárulhatok az első szlovákiai fokolár építéséhez. A meggyőződés, hogy Jézus visszaadja sokat szenvedett népünk méltóságát és szabadságát, késszé tett minden áldozatra. Amikor pedig Moszkvába kerültem, azért mentem oda is, hogy mindig mindenkit szeressek, mindenhová a szeretetet vigyem. Tegnap telefonált Nyikita és elsírta magát a telefonban. Meghívott, hogy gyógyítsam magam náluk. Ilyen határtalanul nagy az orosz emberek szíve!”

Hosszas szünet következett, mire könnybe lábadt szemmel felém fordult: „Ne tartsatok vissza! Hagyatok visszatérni Jézushoz! Hagyatok elmenni! Azt hiszem, eljött az időm. Az éjjel furcsa álmom volt, talán az orvosságok miatt is... Óriási káosz kellős közepén találtam magam. Egyszerre a zűrzavarból kivált egy alak, magabiztos, talpig feketébe öltözött elegáns férfi. Bénító félelmet éreztem, amikor fölényes mosollyal az arcán rám nézett és azt mondta: »Én győztem!« Ösztönösen Máriát hívtam segítségül. Az alak eltűnt. Mária minden harcot győzelemre vitt bennem! Ő vezetett el Művébe, most pedig *repülni* tanít...”

(a fordításban közreműködött:
Vizsolyi László)

MOSTAN SZÍNES ÉLETRŐL ÁLMODOM...

Nyáridézés: egy tábor csupa étellel, tűzzel és színekkel-szeretettel.

Góbel Ágoston

Lassanként beköszönt a tél. Közeli az advent és a karácsony. Az időjárás egyre hűvösebb, a színek fakóbbak, jellegtelenebbek, elhalványodnak. Lehetséges volna, hogy egyszer ne így legyen? Lehetséges megtartani a színek élénkségét? Képesek volnánk őrizni, óvni városaink, falvaink, lakóhelyeink szépségét, vitalitását? Itt az idő, hogy új módon gondolkodjunk a színekről. Ezt tette több mint száz táborozó augusztus végén a Börzsöny északi részén található kis faluban, Bernecebarátiban. A Gyerekek az Egységért Mozgalom negyedik nyári táborára gyűltek össze, gyerekek, fiatalok, felnőttek és családok.

„Hajnalodik, kiugrom az ágyból...”

Mennyi-mennyi lehetőség adódik máris, hogy szeretetünkkel színesebbé tegyük a tábort! A reggeli előkészítése, a torna levezénylése, s mert mindehhez résztvevők is keltenek: a tapintatos ébresztés bevállalása. Rövid rendrakás után irány a nagyterem! A torna azonban csak itt kezdődik el igazán. Az egyik csoport gondos munkájának hála, pókhálószerű képződmény állja utunkat, így alaposan meg kell dolgoztatni végtagjainkat, hogy

bejuthassunk a programra. De csak, hogy majd jobban tudjunk figyelni. Emellett látni is szeretnénk, amiről mások gondoskodnak: a szemüvegeinket lelkiismeretesen megtörölgetik. Micsoda ötlet! Kell ennél jobb kilátás?

„Itt az élet hurrikán...”

A délelőtti témák szélviharként söpörnek végig gondolataink állóvízén. Felelősség, kapcsolatok és döntések. Telitalálat a tizenéves korosztálynak, de nem csak nekik! Az elhangzott mondatok mélyére nézünk a csoportbeszélgetésben. Nem elég igent mondani bizonyos dolgokra, legalább olyan fontos nemet is mondani más dolgokra. Tudunk ellenkezni, ha kell, vagy életünk szüntelen bólogatás? – ez csak egy a rengeteg példából. Műhelymunkák következnek: alkotás és tervezés fényképezőgéppel, kézzel-lábbal, hangszalaggal, nyitott és csukott szemmel, úton és útfélen, brácsával és hegedűvel. A közös munka örömét az ebéd során osztjuk meg egymással. Biológiai egyensúlyunkat finom étel és egy jó kis akadályverseny tartja fenn! Vagy egy kirándulás Drégelypalánkra!

„Felhőbe hanyatlott a drégeli rom...”

A távolban füstfelhő látszik. Csak nem a törökök megint? Esetleges támadásuk eleve kudarcra ítéltetett, hisz nem kétséges, itt mindenki az életét adja! Legyen szó favágásról az idős néninél, gyerekvigyázásról, sakkozásról vagy esti mese olvasásról, maximális az erőbedobás. Mind-mind kis *színezés* csupán, mégis gyönyörű kép áll össze belőle. Vagy inkább képlet? A matematikai je-

Fotók: Papp Csabór, Csarnango, Endre

még inkább
valaki,
aki köz-
tünk
volt,
engem
is meg-
érintett,
megszólított... A legtöbb dal a
városról szólt, a mindennapi éle-
tünkről, és ettől megérintve én is
elgondolkoztam kicsit
a saját dolgai-
mon,

és
úgy
érezem,
hogy ab-
ban a néhány
percben sikerült
átlátni őket a szeretet
szempontjából” – írja ké-
sőbb egy fiatal.

„Isten álma az egység...”

Chiara Lubich szavai új érte-
lmet nyertek ez alatt a pár nap
alatt. A bernecebaráti tábort
neki ajánlottuk, a Gyerekek az
Egységért Mozgalom alapítójá-
nak, aki új élettel ajándékozott
meg sokunkat. És ez az élet utat
tör... Nem áll meg Bernecebaráti
határánál, folytatódik, kitarul.
Köszönjük az együtt töltött órá-
kat, a beszélgetéseket, a sok apró
és nagyobb figyelmességet, a kö-
zös élményeket! További jó szí-
neezést, és színes napokat! ■

leket is segítségül hívjuk, hogy
jobban megértsük, mit jelent
létünket ajándékozni, megosz-
tani (/), egy lépést tenni a másik
felé (+), szeretetünket megsok-
szorozni (x), a világban meglévő
fájdalmat csökkenteni (-), előre
mozdítani az egyetemes testvé-
riséget (=), és mindezek után
reménykedni a százszorosban
(%). Minden napra jut ezekből
egy-egy gondolat.

„Hallgasd meg a városod szívét!”

Itt az idő, hogy szeretetünkkel
saját lakóhelyünk felé fordul-
junk. Kinek mi jut eszébe? Mivel
tehetné színesebbé, szebbé a mel-
lette lévők életét? Egy szemét-
szedés, egy kórházlátogatás, egy
idős rokonnal való találkozás?
Ötleteinket a zenekar koncertje
egészíti ki és ad hozzá igazi több-
letet. „Nem egyszerűen csak zene
volt. Éreztem, hogy valami, vagy

Tóth Judit fotóalbumából

DÜHÖS VAGYOK RÁD, DE SZERETLEK

Fehérpataky Balázs és felesége Rita hét éves házasság, azóta négy gyermekük született: Réka, majd Bulcsú, aki félévesen elköltözött a mennyországba, Dalma és végül Kincső. Az elmúlt években számtalanszor éltek át konfliktusokat, és kellett újrakezdeniük, de ez lendítette át őket a nehézségeken.

Balázs és Rita közösen emlékeznek vissza az elmúlt évekre:

Balázs: Nagy hatással voltak mindkettőnkre egy ismerős házaspár gondolatai az újrakezdés-

ről. Ők egy súlyosnak ígérkező betegség miatt elhatározták, hogy konfliktusaik után megpróbálnak minél hamarabb bocsánatot kérni a másiktól, tiszta lappal indulni, mert nem érnek rá, hogy

napokig nehezteljenek egymásra. Ez nagyon megrendített minket, úgyhogy elhatároztuk, mi is hasonlóan fogunk cselekedni. Én az a típus vagyok, aki igyekszik szinte rögtön megtárgyalni a nehézsége-

ket: nem tudok hosszú időt eltölteni egy-egy problémás helyzettel, mindenképpen meg kell beszélnem a történeteket.

Rita: Ez többnyire áldásos tulajdonság. De néha kicsit kellemetlen, amikor például az utca közepén állva mondja Balázs, hogy már pedig innen nem megyünk tovább addig, amíg ezt végig nem beszéljük. Ilyenkor nem tudok tárgyalópartner lenni. Amikor elvesztettük a kisfiunkat, halála komoly fordulópontra jelentett az életünkben. Szembe kellett néznünk a kérdéssel: egyáltalán minek van értelme ebben az életben? Van-e értelme egy konfliktus után elmenni aludni, van-e értelme bármit is csinálni úgy, hogy nincs köztünk harmónia? Éreztük, családjuk teljes lehet, ha szeretetben vagyunk, de csakis akkor. Innentől kezdve súlyosabb következménye volt egy-egy összeveszésnek, mert ilyenkor úgy éreztük, nincs meg a családjuk egysége.

Balázs: Házasságunk elején tettünk egy elhatározást: nem nyugodhat le a nap a haragunk fölött. Este mindenképpen bocsánatot kérünk egymástól és megpróbáljuk megbeszélni a problémáinkat. Ez többnyire sikerült, ám közben arra lettünk figyelmesek, hogy elválhat egymástól a bocsánatkérés és a konfliktus kezelése, megbeszélése. Úgy éreztük, nem feltétlenül kell várni a kiengesztelődéssel addig, amíg több időnk lesz a beszélgetésre, és az sem baj, ha egy bocsánatkérés után is úgy gondoljuk, van, amit még nem tisztáztunk. Arra kell figyelni, hogy ne söpörjük a szőnyeg alá a nehézségeket.

Rita: Otthon Balázs részéről rendszeresen elhangzott mindaz, amit úgy tudok csinálni, hogy az őt idegesíti. Ugyanakkor mindig

nagyon kedvesen azt mondja: nézd, ez engem borzasztóan zavar, és dühös is vagyok rád, de szeretlek. Egészen konkrétan különválásztotta a kapcsolatunkat, a hozzám fűződő szeretetét attól, amit teszek, adott esetben – keresztbe.

Balázs: Ez nekem is felszabadító élmény volt, mert sokáig éreztem egy furcsa kettőséget, amit magamnak sem tudtam megfogalmazni. Aztán rájöttem,

arról van szó, hogy adott esetben lehetek nyugodtan dühös, és ezt ki is mondhatom önmagam előtt: most rettenetesen mérges vagyok Ritára, de ugyanakkor szeretem őt. Ezt a dühömet időben meg fogjuk tudni beszélni, de már az is nagyszerű, hogy elmondhatom, mi van bennem, és nem kell szégyellnem. A közöttünk lévő kapcsolatot ez nem rombolja, mert azt akarom, hogy szeretetben éljünk – ami sokkal jobban elvezet a gyógyulási folyamathoz.

Rita: Egyszer vendégségbe mentünk, és a cukrászdában, ami közel volt a célállomáshoz, összevesztünk azon, hogy milyen sütit vigyünk. Abszurd volt, hogy ennyire nem tudunk együttműködni. Egyrésztől idegesített a szituáció, másrésztől viszont már akkor, ott elkezdtem előre örülni, hogy ezt biztos le fogjuk zárni, és

Az elmúlt időszakban többször felderengett a hetedik év különlegessége: hét éves házások, hét éve dolgozik Balázs tanárként. Megértették: most kellene – ahogy a Biblia is beszél róla – valami módon Istennek szentelni egy évet. Közös beszélgetésekből, imádságból bontakozott ki a lehetőség, hogy családjuk tíz hónapot töltsön Loppianóban, a Loreto Iskolán. Szeptember elején elindultak, Istenre bízva a végeredményt: „Mintha 'zöldhullámban' haladtunk volna, az ilyenkor szokásos akadályok, megoldandó kérdések, eddigi életünket ismerve, bámulatos egyszerűséggel hártultak el, oldódtak meg. Már a készület fél éve alatt szinte lelkigyakorlatot éltünk, hiszen sokkal inkább a jelen pillanatra koncentráltunk, és nem kezdtünk bele lakáscserébe, vagy jobb munkahelyet keresni. Visszatekintve, Isten áldását véljük mindebben felfedezni. És most itt vagyunk Loppianóban, ahonnan köszönetet mondunk mindenkinek, aki segített imáival, tetteivel.”

Loppiano, a Firenze közelében levő nemzetközi modelltelepülés biztosítja a Fokoláre Mozgalom elkötelezett tagjainak az egység lelkiségében való elmélyülését. A Loreto Iskola a világ minden részéről érkező házaspárok képzésével foglalkozik tíz hónapon át, akik miután visszatérnek hazájukba, elsősorban a családok világáért dolgoznak.

addig nem csengetünk be, amíg ki nem békülünk... Ez pedig ahhoz hasonlítható, mint mikor elvonul a vihar és az idő tisztább lesz, mint előtte volt. Így is lett... Úgy éreztem, mintha ünneplőben állnánk vendégváróink előtt.

Balázs: Sokat köszönhetünk az előttünk járó házaspároknak, akiket a Fokoláre Mozgalomban és a plébánián megismertünk. Öszinteségük rengeteget jelent nekünk, mernek a konfliktusokról beszélni. Emlékszem azokra az alkalmakra, amikor például egy nagyobb találkozón arról mesélt egy házaspár, milyen súlyos problémáik voltak – majdnem el is váltak –, de aztán sikerült újrakezdeniük. Számunkra nagy segítség ez, mert megtapasztaljuk, hogy nem az a tökéletes házasság, ahol hiba nélküli, nehézség nélküli a harmónia.

Szerkesztette: Tóth Judit

A BEFOGADÓ ÉS ELFOGADÓ NEVELÉSRŐL

Már óvodáskorban eldördül a startpisztoly: előkészítő, felvételi az elit iskolába... Mégis mi történik a gyermekkel, ha már ilyenkor visszautasításra talál?

**Hortoványi
Emőke**

A beszédnek, mint kommunikatív eszköznek jelentős szerep jut a gondolkodási folyamat kialakulásában, és a fejlődés fokozatai ugyanúgy hatnak egymásra, mint például a mozgásban. Egy gyermek hat-hétévesen válik iskolaéretté, amikor eljut a fogalmi gondolkodásra, ezért tudja felfogni a betűk és számok elvont világát.

Manapság jóval több a beszédhibás gyermek. Vajon miért? – teszünk fel a kérdést *Szalainé Simkó*

Hildának, a XV. kerületi Nevelési Tanácsadó egykori pszichológusának. „A beszédtanulás rendkívül összetett folyamata során bőven adódhat probléma. Fontos, hogy a kellő minta meglegyen hozzá. Akadály lehet a túl sok, de a túl kevés beszéd is. És természetesen az állandó rádiózás, a tévzés! Olyan légkört kell teremteni, hogy a kisgyermeknek kedvet csináljunk az utánzáshoz. És miért? Mert az emberi kapcsolatteremtés elsődleges eszköze a beszéd! Bele kell helyezkednünk az ő kis világába, de nem

úgy, hogy például a mutogatást ráhagyjuk.”

Antalics Margit és *Huszka Anna* csoportos foglalkozást vezetnek az intézményben. Céljuk: a beszédészlelés fejlesztése óvodáskorúaknál.

Mivel sok verbális nehézséggel küzdő gyerekekkel találkozunk az iskolérettségi

vizsgálat során, évről-évre összeállítanak egy fakultatív csoportot a saját felmérésük alapján. „A megelőzés vágya sarkallt, örültünk, hogy összeadhattuk frissen szerzett fejlesztő-pedagógusi tudásunkat – mondja Ancsa. – Minden háromnegyed órára egy egészet készültünk. Azóta a meglévő tematikát finomítjuk, frissítjük időnként. Az eredményességhez mégis elengedhetetlen, hogy mi 'üresek' legyünk, és teljes figyelmünket a gyerekekre fordítsuk.” A kiscsoport felbátorítja a többféle nehézséggel is küzdő óvodást. Itt megnyugszik, együttműködik, barátkozni kezd. Volt

Ézsölné dr. Radnóti Emőke, pszichológus, az intézmény volt vezetője:

Igyekeztem hasonló felfogású embereket összegyűjteni, hogy munkánk középpontjába a gyermeket állítsuk. Elsődleges célunkká az együttműködés vált. Mindenki ugyanúgy értékes: az adminisztrátor, ahogy felveszi a telefont, a tanító, a gyógypedagógus... Amikor

az eseteket elosztjuk, ahhoz kerül a gyermek, akihez jelentkeznek, vagy aki szeretné elvállalni. Eltérő adottságainkkal formáljuk egymást. Csak ilyen áron válunk gyógyító közösséggé. Olykor csalóka a tanácsadó elnevezés: ugyan hozzánk nevelési segítségért fordulnak, mégis arra hívjuk a szülőt vagy a gyermeket, hogy ő maga értse meg az érzelmeit. Ebből kiindulva rátalálhat a saját megoldására. A vezetés pedig arra való, hogy a különböző szempontokat begyűjtse és összekösse. A negatívumokat sem szabad elhallgatni: bőven tanulunk belőlük! A közös munka Ancsával, Hildával és Margóval megvilágított bizonyos dolgokat: a kölcsönös megbecsülést, hiszen ez a kiindulás, és mellette a tapasztalatot, ami arra való, hogy átadjuk.

olyan kisgyerekek, aki ezt a rendszeres elfoglaltságot maga harcolta ki a szüleitől.

Már a bemutatkozással figyelniük kell egymásra: „A zenehallgatás alatti aktív csend segít mindannyiunkat az egymásra hangolódásban és a jó kezdésben – mondja Margó. – Aztán a hangokkal, a szavakkal dolgozunk: súgva, berregve, sziszegve ismételtetik utánunk, gyűjtik, keresgéljük őket. Irányok, tájékozódás, ritmus, összekötve klasszikus zenével, mozgással, rajzzal. Végül a várva-várt közös játék.”

Főszerepben? A gyermek, a szülő, a pedagógus! Így egyformán hatniuk kell mindhárom irányba. „Legjobban azzal tudjuk segíteni a problémás családot, hogy elfogadjuk. A gyerekekben megkeressük, amit tud, ami az ő pozitívuma. És személyes kapcsolatokra nyílik alkalom a pedagógusokkal is – folytatja Anca.”

Együtt dolgoznak hosszú évek óta... Van-e valami többlet ebben?

„Ahogy készülünk a foglalkozásra, igen fontos, amit a másik mond. A fejlesztés tematikájában mindkettőnknek megvan a maga szerepe, ez biztonságot ad a gyere-

keknek.”

M a r g ó folytatja:

„Amikor először jöttem

erre a munkahelyre, arra gondoltam, bárcsak egy-két ember megismerné a fényt, Chiara karizmáját. Emőke és Hilda hamarosan rátalált a Fokoláre Mozgalomra. Közben mi az ő pszichológiai tudásukkal gazdagodtunk. Ancsával egy alapról indulunk: szeretettel akarjuk átjárni a munkakapcsolatokat.”

Ennyi idő alatt nehéz helyzetek is adódtak... Amikor egy nagycsalád legkisebb gyerekeről adta ki Margó a szakvéleményt, elmondta, hogy a kislány nem állná meg a helyét egy hagyományos osztályban. „Az apuka rám támadt – emlékszik vissza. – Mit képzelek? Tán én fogom megmondani, hova járjon a fia? Ő ezt alá nem írja! Szakértői bizottság elé került az ügy. Félttem. Tőle is, meg hogy jól csináltam-e?”

A bizottság helybenhagyta a véleményét: ez volt a szakmai megérősítés. Az aláírásra együtt jöttek be a szülők. Kifakadását ezzel nyilvánosan visszavonta az édesapa. Az igazi sikerélmény ez lett Margó szemében!

A tanácsadónak a szűrő, sőt a villámhárító szerepét is el kell látnia. Anca tudatosan figyel a szakvéleménynél, hogy a fontos információ megjelenjen, de ne teher legyen, nehogy megbélyegezze később a tanulót. „A leglényegesebb, hogy éljük a jelent, az adott pillanatot, hiszen csak ilyenkor tudunk alázattal elfogadni-befogadni.”

„Nem a legjobb óvoda, hanem a családi nevelés, a rásugárzó szeretet és megértés fejleszti leginkább a gyermeket. Ez pedig a szülei egységéből fakad – összegyűjti Hilda. – A szülőknek viszont arra is képessé kell válniuk, hogy gyermeküket átengedjék az óvónőnek, a tanítónak! Az egység lelkisége segített, hogy jobban megértsem azokat, akikkel foglalkozom, hogy még inkább egyggyé váljak velük. A szaktudást át lehet itatni szeretettel: Margóval együtt dolgozva ezt kaptam én a Fokoláre Mozgalomtól.” ■

GÁSPÁR KIRÁLY ÍGÉRETE

Spanyol testvérlapunk főszerkesztőjétől kaptuk ajándékba az alábbi karácsonyi történetet, amelyben mesteri pedagógiai érzék jár együtt a gondviseléssel. Antonio személyes jó barátja szerzőnknek.

Antonio bizonyára színész lett volna, ha sorsa másként nem hozza. Végül a tanítás, jobban mondva a nevelés mellett kötött ki. Meggyőződése, hogy a Teremtő nehéz feladatot szánt neki: nap, mint nap ugyanazon hallgatóság előtt kell fellépnie. Természetesen igyekszik megragadni minden lehetőséget, amit az iskola felkínál, hogy szabad szárnyalást engedjen a vele született tehetségnek: hol bohócnak, hol törpének, hol meg királynak öltözik a különböző ünnepeken...

Az alsósoknak az iskola minden évben előadja a három királyok történetét. A gyerekek sorban egymás után járulnak a királyok elé, és rövid beszélgetést folytatnak velük, mennysországba címzett leveleket adnak át nekik. A tanító néni ott állnak a királyok mellett és felidéznek az év fontosabb eseményeit. „Szóval az idén jobban tanultál...

Azt hallottam, hogy a lányok haját huzigáld!?... Miért nem tetszik neked a menza főztje?”

A kislány, aki éppen befejezte a beszélgetést Antonióval, maga a megtettesült jószág. Átadta már a levelét, de még a király ölében maradt egy kicsit,

feléje fordította barna fejecskéjét és nekiszegte a kérdést: „Találkozni fogsz az anyukámmal?” Antonio arcára az álszakáll alatt is kiült a meglepődés, a szeme sarkából pedig kérdőn tekintett a tanító néni-re, aki a fülébe súgta: „Édesanyja egy hete ment át a mennysországba.” Leírhatatlan érzés kerítette hatalmába, a kislány pedig kérdő tekintettel várt.

Füllenteni itt nem lehet! – tudta jól a tanár-király hosszú évek tanítási tapasztalatából. A gyermekek hihetetlen gyorsasággal és biztonsággal ismerik fel a hazugságot. Antonio az általa alakított király bőrében, nyilván isteni

sugallatra, így felelt a kislánynak: „Amikor találkozom vele, adok neki egy puszit a nevedben.” A kislány nagy puszit cuppantott a valóságos királyi arcra, és boldogan távozott. Szentül meg volt győződve, hogy Gáspár király már másnap reggel át fogja adni.

A király-tanár nem tudta elfojtani megindultságát, kicsordult a könnye. A tanító néni őszinte csodálattal adózott a pedagógia ily mesteri megnyilatkozása előtt. Antonio pedig mozdulni se mert, érezte, egy pillanatra átlépte az örökkévalóság határát, ott járt, ahol nincs többé se tér, se idő, ahol benne eggyé válik a tanár és a király.

*Javier Rubio
fordította:
Vizsolyi
László*

A BIBLIA ÉS A MAGYAR NYELV

Nyelvében él a nemzet – mondhatta Széchenyi. Ennek eszméje éppen a bibliafordítások következtében nyert nagy teret nagymértékben hozzájárulva a magyar nyelv fejlődéséhez és egységsüléséhez.

Magyar nyelvre a Bibliát a XVI. században kezdték fordítani. Kezdetben csak rövidebb-hosszabb részleteket ültettek át, mint Szent Pál leveleit (Zenth Paal leueley magyar nyeluen 1533). Később az 1540-es években az Új Testamentumnak két magyar nyelvű kiadása is megjelent. Az első teljes – *Vizsolyi Biblia* néven is ismert – bibliafordítás, *Károli Gáspáré*, 1590-ben látott napvilágot. A későbbi századok során több mint háromszáz kiadásával nagy hatással volt a magyar nyelvre, irodalomra. Ehhez az óriási munkához azonban nagyon nagy nyelvi leleményesség kellett, hogy az addig magyarul nem létezett gondolatokat kifejezhessék. Ugyanakkor a nyelvtudósok szerint is nagy nyereség az 1626-ban megjelent Szent Biblia a katolikus *Káldy Györgytől*. Ezek a bibliafordítások *Pázmány Péter* prózai műveivel együtt a magyar nyelvet és stílust máig ható erővel formálták, erősítették meg, tették alkalmassá arra, hogy a kultúra, a tudomány nyelve legyen, hogy a magyar gyerekek anyanyelvükön válhassanak művelt emberekké, és nemcsak la-

tinul, vagy később valamilyen európai nyelven, mondjuk németül.

A magyar nyelv akkoriban területi változataiban, nyelvjárásaiban élt. A különbségek például a kelet- illetve nyugat-magyarországi könyvekben is megmutatkoztak, bár ezek olyan nagyok soha nem voltak, hogy egyik magyar ember ne értette volna a másikat. Nyugat-Magyarországon például a ta-

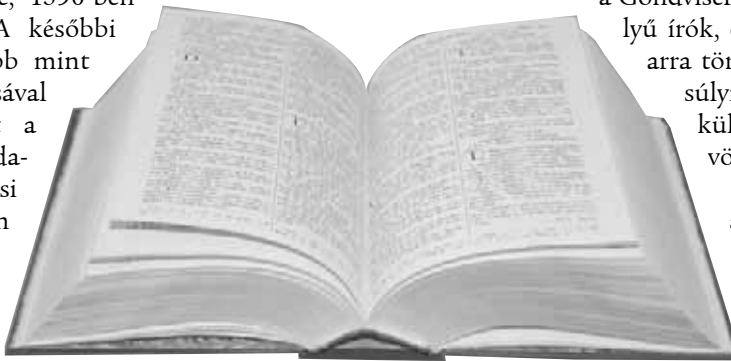
A mai köznyelv, amelyet az iskolában, a rádióban, a tévében is használnak, főleg az északkelet-magyarországi nyelvjárásból jött létre. Ebben jó kétszáz évvel később, a bibliafordító Károli Gáspár mellett a táj másik nagy szülöttének, a nyelvújítás vezérégyéniségének, *Kazinczy Ferenc*nek a szerepe szintén meghatározó. Az egybeesésben szinte tetten érhető a Gondviselés. Más, nagy tekintélyű írók, élükön *Vörösmartyval*, arra törekedtek, hogy egyensúlyi helyzet jöjjön létre a különféle tájnyelvek ötvözésével.

Komoly feladat volt az egységes helyesírás kialakítása. Ebben több nyomdásznak, mint például *Heltai Gáspárnak* vannak talán a legnagyobb érdemei. A bibliakiadás munkálatai során ők ismerték fel, hogy lehetetlen állapot ugyanazt a szót egy könyvben többféle írásmóddal leírni. 1825-ben történt megalakulása óta a Magyar Tudományos Akadémia őrökdi a magyar nyelv és helyesírás egységén.

A nyelv mindig Isten ajándéka. Az örökkévalóság távlatában az Igéhez kapcsolja egyéni sorsunkat, és az egész emberiségét. Jó erre is gondolni a Biblia évében. ■

**Aranyi
Krisztina**

nít szót ebben a formában mondták és írták: tanét, fordít helyett fordét. Más írók -búl -bűl ragot illesztettek a szavakhoz a -ból -ből helyett, volt, aki úgy látta helyesnek, ha a zöld szót zödnek, a föld szót födnek írja, és sorolhatnánk a példákat. Talán ebből is látszik, milyen jó, hogy ma Magyarországon mindenütt egységesen írjuk ugyanazt a szót. Ennek éppen a bibliafordítások adtak nagy lendületet.

KALAPOK, FÁTYLAK, FEJFEDŐK

Nyugaton nincs különösebb jelentősége, míg a világ többi részén nem sokan járnak hajadonfőtt. Miért?

Negyven-ötven évvel ezelőtt elképzelhetetlen lett volna, hogy egy férfi kalap nélkül lépjen az utcára. Nagypám sosem tette volna. Volt egy hétköznapi kalapja meg egy ünnepi, amit csak ott vett le, ahol a nők fátyol mögé rejtették az arcukat – a templomban. Ellentétes viselkedésmód, amivel ugyanazt a tiszteletet mutatták ki Isten iránt. Az egyik azazal, hogy befedte, a másik, hogy kitalarta a fejét, amivel a köznapitól eltérő, szent pillanatra utalt.

De miért fedik be a fejüket az emberek? Sokféle válasz lehet: hagyománytiszteletből, vagy hogy ezzel is díszesebbé tegyék öltözködésüket, máskor így akarják kifejezni hovatartozásukat... Szibéria vagy Alaszka lakói számára persze nem kérdés, így védekeznek a hideg ellen. Egy egyiptomi férfi, miután levette impozáns fejkendőjét, kopasz fejére mutatva megkérdezte tőlem: Gondolja, hogy ugyanolyan tekintélyem lenne nélküle is?

A legtöbb országban, a nyugati világgal ellentétben ma is divat a fejkendő. A szikhek közül sokan turbánt hordanak. Vannak, akik nem is annyira vallási megfon-

tolásból, hanem azért, hogy elrejtse a hajukat, amit sohasem nyírnak. Törökországban a gyapjúból készített *fez*, vagy a sötétvörös csonka kúp alakú *tarbus* a viselet. Az ottomán birodalomban egy időre minden más vallás képviselőjének az egyedül engedélyezett fejkendő a *tarbus* volt. Ezért találni Izraelben még ma is *tarbus* hordó zsidókat. A vallásos szikhek fehér és fekete turbánt viselnek: a fekete színűt kizárólag Mohamed próféta leszámazottai hordhatják.

Sok arab és beduin fehér, vörös vagy fekete fejkendőt hord. A fehér szín a köztisztességnek és az időseknek jár. Az Arafat viselte sakktabla mintás fejkendő az Al Fatah szimbólumává vált, a fehér-vörös pedig a Palesztin Felszabadítási Fronté.

A hagyományörző zsidók az ég iránti tiszteletből mindenkor és mindenütt fedett fővel járnak.

Vannak, akik sábeszdekliben, azaz kipában, az ortodox zsidók pedig keménykalapban, vagy széles karimájú filckalapban. Néhányan szőrmesapkában, amely jól bevált a XVII. századtól a lengyel, ukrán

és orosz síkságon. Hogy miért tesz ez New York vagy Jeruzsálem rekkenő hőségében még ma is? Csupán hovatarozásuk jelzésére?

„Nem csak azért! – mondta egyszer ortodox zsidó ismerősöm. – De ezt ti nem tudjátok megérteni! Ezek a dolgok nektek csak furcsaságok.” A fejedőkhöz szomorú emlékek fűződnek. A negyedik lateráni zsinat 1215-től sárga szalag és egy bizarr fejedő hordására kötelezte a zsidókat, hogy ily módon elkülönítse és megszégyenítse őket. Hollandiában a XVI. században a zsidóknak rókafarkat kellett erősíteniük a kalapjukra. Ugyanezt a jelzést kellett viselniük a fogyatékosoknak, a koldusoknak és a leprásoknak az ünnepek alkalmából, amikor kivételesen ők is

elvegyülhettek az emberek között. Igaza lehet zsidó ismerősömnek: a korábban megaláztatást jelentő fejedőt mára a zsidó identitás nyilvánításaként és az emlékezés jeleként hordják.

A kifejezetten vallási célt szolgáló fejedők közül a püspöki mitrák ragadják meg a tekintetet, különösen az ortodox és a keleti kereszténységben. Az örmény szerzetesek egész hátát befedő fekete csuklya az Ararát hegyét szimbolizálja, ahol Noé bárkája partot ért. A szír-ortodox szerzetesek fejedője Antal apáthoz, az első szerzetes személyéhez kötődik, akit Isten látomásban bízott meg annak elkészítésével. Éjjel a sátán el akarta lopni a kész fejedőt, amely a nagy dulakodásban elszakadt. A közepén látható feltűnő varrás a sátán kísértései elleni folyamatos küzdelemre emlékeztet mind a mai napig. A keresztény szerzetesek fejedője pedig a halálraítélt Jézus töviskoronájára utal.

A női viseletnek is megvannak a maga sajátosságai. Az ortodox zsidó nők az esküvőn fátyolt öltenek, és a muszlim nők többsége mindig fedett fővel lép az utcára. A Korán egyes magyarázói szerint ugyanis a nőknek egész testüket be kell fedniük a kezük és az arcuk kivételével.

Így születtek a különféle ruhadarabok: a *hidzsáb*, a *csador*, a *nikáb*, vagy éppen a *burka*. A fátyol a tisztaság szimbóluma, az iszlámhoz tartozás kifejezése. „Arra emlékeztet minket, hogy imádkozzunk, és benne nem vagyunk kitéve a sanda tekinteteknek” – állítja egy muzulmán hölgy. Vannak azonban, akik csak a férfiuralom jelét látják az elfátyolozásban.

Miért rejtették el vajon a hajukat az emberek oly gyakran már az ókortól kezdve? Hiszen annyira szép, és olyan felszabadító érzés, amikor meglobogtatja a szél. Talán azért, mert a haj a szexualitás és az erő szimbóluma. Erről szól a bibliai Sámson története, és a haj helyén kígyókat viselő Medúza mítosza, akinek pillantásától kővé dermedtek az emberek.

Jeruzsálemben hallottam egy helybélitől: „Mit gondoltok – kérdezte –, miért jár olyan sok arab, zsidó meg örmény fedett fejjel a szent városban? A vallási megfontolásokon túl azért is, mert úgy tartják, hogy a mennyországhoz, Istenhez legközelebb lévő hely Jeruzsálem. Amikor pedig az ember annyira szem előtt van, jól jön egy fejedő, amely alá elbújhat.”

Michele Genisio
Szerkesztette: Vizsolyi László

SZÜLETÉSSZABÁLYOZÁS

A gyermekáldás nem jog, hanem ajándék! Interjúorozat Dr. Veres András püspökkel bioetikai kérdésekről.

Sudár Imre

A z életadás együttműködés a teremtésben Istennel. A gyermek a házaspár egységének, egymásnak ajándékozott-ságának a gyümölcse, „élő vizsztatükröződése szerelmüknek, maradandó jele házastársi közösségüknek, élő és felbonthatatlan egysége apaságuknak és anyaságuknak” – írja a *Donum Vitae* szentszéki dokumentum.

Sok házaspár szenved attól, hogy nem lehet gyermeke. Az orvostudomány ezért elkezdte kutatni a megtermékenyítés új módszereit. A nyugati társadalmat éles viták osztják meg. Hallani olyan vélekedést, miszerint minden házaspárnak joga van ahhoz, hogy gyermeke legyen, míg mások biológiai árvák előállításáról beszélnek.

Interjúorozatunk legújabb részében a mesterséges megtermékenyítésről kérdeztük Dr. Veres András püspököt.

Éppen 40 éve jelent meg a Humanae vitae kezdetű enciklika a helyes születésszabályozásról, mely nagy vihart kavart, elsősorban Európában. Hogyan segíthet az enciklika helyes értelmezésében az Egyház?

Mindenekelőtt úgy, hogy megismerteti a hívőkkel az enciklikát. A meg nem értések oka legtöbbször onnan ered, hogy hiányzik az a háttérismeret, amely nélkül nem értelmezhető teljességében egy kijelentés. Ha elmegyek egy képtárba és rácsodálkozom egy

gyönyörű képre, sokféle érzés eltolthat, de ha egy műértő elmagyarázza nekem a kép részleteit, akkor még világosabbá, még teljesebbé válik a megértésem. Ha-

Sudár Imre

sonlóképpen: a *Humanae vitae*-t olvasva sokféle érzés és gondolat támadhat bennem, de ha valaki segít megértenem az egyes kijelentések mögötti igazságot, akkor több mondanivalója lesz számomra, és másképp tudom fogadni. Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy negyven évvel ezelőtt íródott. Néhány bioetikai, egészségügyi kérdésfelvetést ma másképpen fogalmazunk már – azóta sokat fejlődött az orvostudomány –, ám erkölcsileg megállja a helyét mind a mai napig.

Hogyan viszonyuljunk a lombikbébi programhoz, a mesterséges megter-

mékenyítés különféle módszereihez és a béranyaság kérdéséhez keresztényként?

Nagy fájdalmat és szomorúságot okoz, ha arról hallok, hogy házaspárok ehhez a módszerhez folyamodtak. Úgy gondolom, hogy mi lelkipásztorok is súlyosan hibázunk, ha ezekről nem elégszer, vagy egyáltalán nem beszélünk. Személyes tapasztalatom, hogy az a házaspár, aki ilyen fogamzási módszerhez nyúl, egyáltalán nincs tisztában vele, hogy orvosilag és erkölcsileg mi történik.

A lombikbébi program teljes egészében elutasítandó és kerülendő, hiszen ott a két-három megtermékenyített és beépített petesejten kívül a többi, már megfogant emberi életet kioltják. Senkinek sincs joga emberi életeket elpusztítani, márpedig ilyenkor szelektálnak a megtermékenyített petesejtek között, csak az életképebbeket ültetik be, ketőt, hármat, a többit elpusztítják.

Arra szoktak hivatkozni, hogy ez a meddőség gyógyítása. Márpedig itt megfogant emberi életek elpusztításáról van szó, és nem a gyógyításról. Akkor gyógyítanánk, ha a házaspár természetes úton juthatna gyermekhez azáltal, hogy a fennálló egészségügyi problémákat az orvos segítségével kiküszöbölte.

A mesterséges megtermékenyítés egyéb formáival kapcsolatban is hasonlóan vélekedik az Egyház,

mégpedig azért – amint több dokumentumban is megfogalmazzuk –, mert mindenkinek joga van természetes úton eljutni az emberi élethez. A mesterséges megtermékenyítés az élet továbbadásából részben vagy teljes egészében kizárja az apa közreműködését. A kutatások bizonyítják, hogy ennek lélektani hatása van mind a házaspárra, mind a születendő gyermekre: általad lettem apává, általad lettem anyává. Ez még a gyermek életében is bizonyos mélylélektani nyomokat hagy. Arról nem is beszélve, hogy nem is mindig a házastárs spermájával termékenyítik meg a petesejtet. Az ilyen *heterológ* megtermékenyítés további problémákat vet fel a házasság egysége szempontjából, valamint nehéz nyomon követni, hogy a későbbiekben esetleg nem kötnek-e házasságot féltestvérek, testvérek, akik ugyanattól az apától származnak, bár ennek nincsenek tudatában.

A béranyaság kérdésére magyarázatot adnak már az előzőekben elmondottak, hiszen itt is a mesterséges megtermékenyítés esetről van szó, továbbá az a súlyos, gyalázatos dolog is bekövetkezik, hogy a természetes anya pénzért hozza világra a gyermeket, máskor – és ezt is nevének kell neveznünk – adja el a saját gyermekét. Az élet nem eladó, az élet nem üzleti megállapodás kérdése. Az embert nem szabad adni-venni, emberi méltóságunkhoz ez is hozzátartozik. Ha egy édesanya úgy ítéli meg, hogy nem tudja felnevelni a gyermekét, felkínálhatja egy gyermektelen házaspárnak. De ezt ne pénzért tegye, és főként ne azért fogadjon, és ne azért hordja ki a gyermeket, mert fizetnek neki. Ebben a kérdésben a pénz szempontja tehát sarkalatos probléma. Másrészt, ha egy meddő nő férje létesít kapcsolatot egy másik nővel azért, hogy az gyermeket

szüljön nekik, ezzel már eleve felbontja a házasság egységét, tehát ez megint erkölcsi kérdés! Ha pedig ez mesterséges úton történik, és nem is attól az apától, akinek a gyermeket szánják, ugyanúgy a mesterséges megtermékenyítéssel kapcsolatos erkölcsi ellenvetés jelenik meg.

Sarkítva mondhatnánk azt is, hogy ha egy mesterséges megtermékenyítésnél nem a férjtől van a sperma, hanem egy másik apától, az erkölcsileg egyenlő szintre hozható a csalással?

Ugyanaz vonatkozik erre, amit a *heterológ* mesterséges megtermékenyítésről mondtam: a gond az, hogy a gyermek nem tudja, ki az

apja, ráadásul nem természetes módon fogan az élet.

Az anya részéről mondhatjuk azt, hogy ha van egy házastársam, de másik férfitől kapok spermát, és ez mesterséges úton történik, erkölcsileg akkor is ugyanúgy értelmezendő?

Erre mondtam, hogy a házasság egységét sérti, hiszen az a lélektani mozzanat, hogy általad lettem apává, általad lettem anyává, mint a házastársi szeretet megnyilvánulása, ebben az esetben teljes egészében hiányzik.

(Következő cikkünkben az abortusz körüli kérdésekkel kapcsolatban válaszol Dr. Veres András.)

A DEPRESSZIÓ

Szeretném tudni, hogy mi a depresszió, és hogyan lehet gyógyítani.

A. L.

Ezt a betegséget szinte járvány-szerűnek mondhatjuk az iparosodott országokban; második helyen áll a magas vérnyomásos megbetegedések után. Az orvoshoz fordulóknak mintegy tíz százaléka mutat depressziós tüneteket, és az esetek egyharmadában ezek kisebb-nagyobb testi panaszokkal is járnak. Nem kell csodálkozni: a depresszió egyidős az emberiséggel.

A betegség részben genetikus tényezők kombinációja, melyek za-

vart keltenek az idegsejtek közötti impulzusátadást szabályozó hormonok működésében, és így rossz hatással vannak a közérzetre. A beteg nehezen dolgozza fel a kapcsolatokból adódó problémákat, a stresszt, a munkanélküliséget, a gyászt, a gazdasági vagy a pénzügyi bukást... Olykor érthetetlen testi tünetek formájában jelentkeznek, máskor egyéb betegségek következményeként.

A depresszió a hangulat tartós megváltozásából áll, amelyet bizonytalanság, szorongás, önbizalomvesztés, a jövőtől való félelem jellemez. Az ilyen állapot nem mindig betegség jele. Előbb-utóbb mindannyiunkat ér fájdalom, sikertelenség, frusztráció, nehezünkre esik másokkal a kapcsolat, aminek

gyakori következménye a levertség. Mi dönti el, hogy csak hangulatváltozásról, vagy valóban betegségről, depresszióról van szó? Ez utóbbira utal, ha a kiváltó ok hétköznapi, és a hatása tartós, ha egyfolytában legalább két hétig szomorú valaki. Az enyhe mélabútól kezdve átélheti a bűnösség, a méltatlanság és a reménytelenség érzelmi skáláját. Eltűnik az öröm, amelyet a szokásos napi tevékenységben talált. A beteg elveszti önbecsülését és a környezetét sem tiszteli, könnyen hibáztatja és méltatlannak érzi magát, pesszimista lesz, gyakran gondol a halálra és az öngyilkosságra. A súlyosabb esetekhez testi zavarok is társulnak, mint például az anorexiáig menő étvágytalanság, ritmuszavarok az alvás-ébrenlétben, vagy a hormon- és az immunrendszer változásai. Szülések és veszélyeztetett terhességek is komoly depressziót tudnak kiváltani.

Felnőtt korban előfordulhat, hogy a szervi betegségek mögött rejtett depresszió bújik meg. Sőt, még úgynevezett mosoly-depresszió is létezik, amelyben a beteg mosoly mögé rejtja hangulati „mélyrepülését”. Sok esetben tagadja, vagy ha fel is ismeri depressziós szorongását, akkor is kitart amellett, hogy ez csak tüneti kísérője valamilyen testi zavarnak.

Nem kell gyógyszerrel kezelni azt a fajta szorongást, mely az életünket lényegesen befolyásoló események okoznak, például egy közeli hozzátartozónk halála, egy válás vagy felmondás. Megfelelő pihenésre van szükség ilyenkor, ami idősek-nél hosszabb ideig is eltarthat.

Súlyos depresszió esetén, különösen, ha vegetatív zavarokkal jár, hetekig tartó álmatlansággal, étvágytalansággal, szükség lehet a gyógyszeres terápiára is, különösen visszaesés után, vagy ha hasonló eset történt már a családban.

Andrea F. Luciani

Fordította: Smohai Ferenc

Egészségünk

Székely Áron

FONTOS KÉPESSÉG

Pszichológiát tanulok, és munkámat szeretném majd odaadással végezni. Mi a legfőbb tulajdonság, ami egy pszichológustól elvárható?

P. M.

Legfontosabbnak azt a mindenki által elsajátítható tulajdonságot tartom, amelyet én is egyik társamtól tanultam. Csoportunkban ő volt a legfiatalabb, amikor sok-sok évvel ezelőtt egyetemre jártunk.

Társaságát sok felsőéves hallgató is kereste, mert intenzív, figyelmes hallgatásával képes volt mély kapcsolatot teremteni anélkül, hogy témát váltott volna, anélkül, hogy más szemléletmódot javasolt volna. Nem akart nálunk okosabb lenni, nem is értelmezte amit hallott. Csak meghallgatott. Magatartása csodálattal töltött el.

Én ellenben mindig tanácsokat adtam, alternatívákat vettem fel, olykor még mielőtt hallottam volna, amit a másik mondani akar. Ő ezt a hibát ritkán követte el. Nagy mesterré vált a szememben.

Ha figyelmesen akarunk valakit meghallgatni, akkor általában többet megtudunk róla, és minden alkalmat megragadunk, hogy építhessük vele a kapcsolatot. Meghallgatás és meghallgatás

Pszichológia

között mégis van különbség. A helyes meghallgatás megkívánja az elfogadást, a megismerést és a részvételt. Az elfogadás azt jelenti, hogy nem ítélkezünk. A megismerés azt, hogy újrafogalmazzuk – esetleg csak magunkban – amit hallottunk. A részvétel azt jelenti, hogy visszaemlékszünk saját hasonló tapasztalatainkra. Nem muszáj beszélni róluk, sokszor elég csak felidézni őket.

Még egy véletlen találkozás a liftben is alkalmat nyújthat új kapcsolatokra, ha nyitottak vagyunk, és figyelmesen hallgatunk.

Összefoglalva: a meghallgatás nem más, mint a szeretet megnyilvánulása.

*Pasquale Ionata
Fordította: Smohai Ferenc*

LÁNCOK ÉS DISZKOSZ

Eltorzult arckifejezés, ösz-szerándult száj, megfeszült izmok, ökölbe szorított bal kéz, láncok és szíjak, melyek a székhöz kötnek egy embert... A könnyű diszkosz épp hogy el-
röppen az élsportoló fizikum-
mal rendelkező **Martin Nemeč**
kezeiből. A Cseh Köztársaság
diszkoszvetőjét látjuk a szept-
emberben megtartott XIII.
Pekingi Paralimpián. Mintha
csak maga is repülne! Példája
is igazolja, hogy a sport min-
denkié. Csak elszántság, akarat
és kitartás kérdése. A kép kö-
zéppontjában az atléta, az „at-
léta-személy”, aki fogyatékkal
élőként „másféle képességével”
vesz részt (de még mennyire!) a
sport e nagy ünnepén.

A. Wong/AP/CN

SZÜLETETT: 100 ÉVE

Ignotus, Osvát Ernő, Schöpflin Aladár, Hatvany Lajos, Fenyő Miksa, és Beck Ötvös Fülöp – akik elkezdték. Akik hírnévhez, karrierhez segítettek a fiatal írókat, költőket, publicis-
tákat. Ady Endre, Kaffka Margit, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály és a többi nagyság ne-
vét mindannyian ismerjük. De megemlékezünk-e azokról, akik őket segítették? Eszünkbe jut-e az a páratlan összefogás, amely legismertebb irodalmi folyóira-
tunkat, a *Nyugatot* életre hívta? A lapról sokan azt gondolják, hogy előzmények nélkül jött

létre és emelte a magyar irodalmat újra világ-
irodalmi szintre. „A múlt század végének, az új század elejének politikai, kulturális és szociális viszonyai determinálták a *Nyugat* létrejöttét.” – fogalmaz

Fenyő Miksa. Fiatalok, idősebbek fogtak össze, hogy a Millenium utáni Magyarországról, az ország helyzetéről, elmaradottságáról, a fejlődés lehetőségéről, vagy egyszerűen magáról az irodalomról írjanak. Összetartotta őket hazájuk, az írás, a nyelv, az esztétika, a vers, a próza szeretete. A kezdeti időket Ady Endre magyarsága, Osvát Ernő minőségkultusza és Ignotus alkotói szabadsága

határozták meg. Ezek a fogal-
mak aztán évtizedeken keresz-
tül irányították, formálták a
lap arculatát. Az alkotók nem
elégedtek meg a középszerével,
mindig a legtisztább, legmagas-
sabb minőségre törektek. Új tehet-
ségeket fedeztek fel, és segítettek
kibontakozásukat. A kezdeti
lendületet látszólag megtörték a
kisebb-nagyobb nézetkülönbsé-
gek, de ebből is képesek voltak
profitálni. Az avantgarde-ról, a
politikai befolyásról, vagy az et-
nikai hovatartozásról folyó viták
sohasem fajultak odáig, hogy
feloszlott volna a szerkesztők
tábora. Nem engedték, hogy vé-
leményeik különbözősége miatt
elhaljon a *Nyugat*. Így élhetett
meg a lap krisztusi kort, 33 évig
működött a magyar- és a világ-
irodalom szolgálatára.

Göbel Ágoston

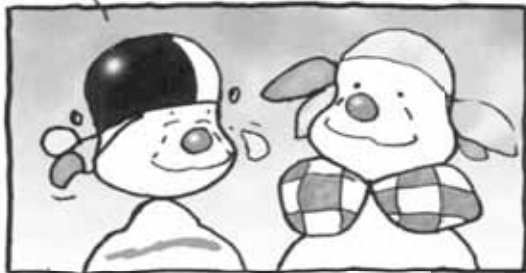

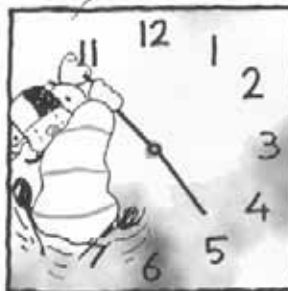
Furcsa, de amikor veled vagyok, mindig olyan, mintha karácsony lenne!

Talán azért, mert... te mindig ajándék vagy nekem!

Erősebb nálam!

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő a teljes mondat: „Egész életünk... függőleges 1. és vízszintes 2.”
(Romano Guardini)

Vízszintes: 10. Szent Péter eredeti neve 12. Rangjelző 13. „Nyaktekercs” 14. Hölgyek társai 15. Valódi 16. Szolmizációs hang 17. 3,14! 18. Házassági francia író 21. Hüllő névelővel 23. Íróeszköz 24. Kiló 25. Huszadik századi francia író 27. Apró 28. Félig móló! 29. Igeköltő 30. Ábel testvére 32. Az áram is teszi 33. Kolostor 36. Néző egynemű! 37. Összevagdalt torzsa! 38. Az egyik szülő gyermeki megszólítása 39. Levél eleje! 40. Németül lovagol 42. Nitrogén 44. Kálium

Függőleges: 2. Mutató névmás 3. Ruhadarab 4. Érdektelennek talál 5. Rádium 6. Szóvégződés 7. Nagyon pontos 8. Liter 9. Új ötlet 11. Sajnáltam tőle 13. Majdnem szilvás! 15. Kötőszó 19. Személyes névmás 22. Enyém angolul 23. Fiatal ökör 26. Fém dísz 27. Japán zenész keverve! 31. Egész éjjel zokog 34. Erre párja 35. Erdei törpe 41. Indulatszó 43. Oxigén

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:
„Gyűjtsek meg a természetfeletti tüzeit az egész világon.”

1	C		2	3	4	5	6	7	8	9		
10	11						12		13			
14						15				16		
17				18	19			20				
21		22					23					24
25			26			27					28	
29			30	31					32			
33		34						35		36		
37								38				
39		40					41					42
43										G	Y	44

A csend gyümölcse imádság,
Az imádság gyümölcse hit,
A hit gyümölcse szeretet,
A szeretet gyümölcse béke.

Kalkuttai Boldog Teréz anya

